BİRLİK VAKFI

İSTANBUL ŞUBESİ

EKONOMİ VE FİNANS KULÜBÜ

2017 / OCAK BÜLTENİ

“2016 Türkiye ve Dünya Ekonomisi Değerlendirmeleri ve 2017 Beklentileri”

İstanbul

YAYIN KURULU

Doç. Dr. Davut PEHLİVANLI

Hasan Hüseyin BENLİ

Hüseyin NİŞANCI

Doç. Dr. Utku ALTUNÖZ

BİRLİK VAKFI : Bâb-ı Âli Cad. No:17 Cağaloğlu Fatih / İstanbul
Telefon : +90 212 519 99 90 Faks : +90 212 519 99 94
E-Posta : bilgi@birlikvakfi.org.tr Twitter : @ birlikekofinans

Giriş

29 Mayıs 1985 yılında kurulan Birlik Vakfı'nın misyonuna paralel; vakıf bünyesinde oluşturulmuş kulüpler ve komisyonlar aracılığıyla seminer ve konferans gibi çeşitli kültürel faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

Vakfın genel faaliyetlerine ek olarak Ekonomi ve Finans Kulübü; Türkiye ekonomisi ve ekonominin geleceğine yönelik çeşitli faaliyetleri yürütmektedir. Ekonomi ve Finans Kulübü faaliyetleri kapsamında 2017 yılı Ekonomi Bülteni'ni yayınlamaktan dolayı büyük memnuniyet duymaktayız.

Birlik Vakfı'nın misyonu çerçevesinde bu türde faaliyetlerin ve ekonominin geleceğine yönelik kritik önerilerin artmasını çok önemsiyoruz.

Aziz milletimize saygı ile duyurulur.

Av. Mehmet ALACACI

Birlik Vakfı

Mütevelli Heyeti Başkanı

İÇİNDEKİLER

Yönetici Özeti 3

PİYASALARIN SEYİR DEFTERİ 5

2016 Yılı Borsa İstanbul için nasıl geçti? 5
USD$ Bazında BIST100 6
Yatırım Yapılabilir Kasım 2012 7
S&P Not Görünümü 10
2017 İtalya Bankaları 11
İç Borçlanma Stratejisi 12

DÜNYA VE TÜRKİYE İÇİN 2016 YILI MAKROEKONOMİK GERÇEKLEŞMELER VE 2017 BEKLENTİLERİ

DÜNYA EKONOMİSİNDE 2017 MAKROEKONOMİK ÖNGÖRÜLER

Dünya Ekonomisinde Büyüme 17
Dünya Ekonomisinde Enflasyon 19
Dünya Ekonomisinde İşsizlik 19
Dünya Ekonomisinde Cari Denge 21

TÜRKİYE'DE 2017 MAKROEKONOMİK ÖNGÖRÜLER

Türkiye Ekonomisinde Büyüme 21
Türkiye Ekonomisinde Enflasyon 22
Türkiye Ekonomisinde İşsizlik 23
Türkiye Ekonomisinde Cari Denge 24
Türkiye Ekonomisinde İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı 27
Faiz ve Kur 28
Temel Ekonomik Büyüklükler 30

EKO-BAKIŞ:
İSLAM EKONOMİSİ KAPİTALİST SİSTEM İÇİN BİR EKO-SİSTEM Mİ? 31

GENİŞ AÇI:
BİR AVUÇ DOLAR 34

YÖNETİCİ ÖZETİ

Türkiye açısından 2016 yılı, hem ekonomideki gelişmeler hem de terör ve darbe girişiminden dolayı mücadele içinde geçti. İç ve dış mihrakların bitmek bilmeyen planlarının büyük bir kısmı çok şükür başarılı olamadı ama verilen her türlü mücadele şirketlerin ve çok tabii ki orta gelirli vatandaşın mali anlamda ekstra faturalar ödemesine neden oldu.

Ulusal ekonomilerin küresel ölçekte teslim alınmasının ilk adımı küresel ticaretin engellenmesi ve ambargolardır. Türkiye'nin stratejik öneminden dolayı hiçbir ülke uluslararası kapsamda direkt olarak ticaretin engellenmesine yönelik önlemler alamadı. Bununla beraber küresel ölçekte ekonomik kuşatmanın kritik bir ajanı olan derecelendirme kuruluşları Türkiye'ye karşı kullanıldı. Dünya ekonomisinde finansal fon akışını önemli ölçüde etkileyen derecelendirme kuruluşları, objektif hesaplamaların ötesinde varsayımlarla Türkiye'nin notlarını olumludan olumsuza çevirdiler.

Kırık notların, faiz ve TL üzerindeki baskısının artmasıyla 2016 yıl sonunda pek çok sektör bilançosu olumsuz etkilendi. Reel ekonomi tarafındaysa satışlar düştü, operasyonel maliyetler fiyatlara kıyasla müteşebbisi zorlamaya başladı ve bunların doğal sonucu kar/zarar dengesinin olumsuz etkilenmesi ile birlikte yılsonu finansal verileri kötü geldi. Şimdi sorumlu bankacılık yaklaşımıyla; reel sektör ve finans kesiminin işbirliği içinde 2017 yılı fon talebi ve arzı dengesinin ülke menfaatleri doğrultusunda örgütlenmesi gerekmektedir.

2017 yılında ekonomistler, küresel ölçekte FED kararları, AB ilişkileri ve derecelendirme kuruluşlarının not açıklamalarını takip etmeye devam ederken ulusal ölçekte ise Yeni Anayasa ve olası referandum sürecinin ülke ekonomisine etkilerini izlemeye devam edecekler.

Reel ekonomi tarafındaysa; bankacılık kesimi ile ilişki yönetiminin düzenlenmesi öncelikle olmak üzere işsizlik, enflasyon, döviz kurları, ithalat-ihracat imkanları ve diğer önemli işletme sorunları ile mücadele edilecektir.

Küresel ve ulusal ölçekte finansal ve operasyonel risklerle mücadele eden bir ülke olmanın ötesinde Sanayi 4.0 vizyonuna sahip, teknoloji alanında yatırım yapan ve ürün geliştirebilen, üniversite - sanayi işbirliğini gerçekleştirmiş, küresel ölçekte fon çeşitlendirmesini İslami Bankacılık sayesinde gerçekleştirebilmiş ve nihayetinde katma değeri yüksek üretim gücüne kavuşmuş bir Türkiye dileğiyle ...

Doç. Dr. Davut Pehlivanlı

BIST100 2016 YILI ÖZETİ

2016 - 1. Çeyrek

2015 yılını %16.3 değer kaybıyla 71,727 (85,721) puandan tamamlayan BIST100 Ocak ayında 68,230'a kadar geri çekilirken (yılın en düşük seviyesi), yılı %10.86 seviyesinden kapatan gösterge tahvil ise %11.32 seviyesine kadar yükseldi. Mart ayında ise BIST100 80,000 seviyesine yönelirken, gösterge tahvil %11 seviyesinin altına geriledi.

2016- 2. Çeyrek

Başbakan Davutoğlu'nun istifasının ardından Mart ayını 83,268 puandan tamamlayan BIST100 76200'e, gösterge tahvil ise %9.91 seviyesine yöneldi.

2016 – 3. Çeyrek

Temmuz ayı ortasında darbe girişimi sonrası BIST100 70,400'e, gösterge tahvil %9.60 seviyesine, USD/TRL 3.0972 seviyesine yöneldi.

2016- 4. Çeyrek

Eylül ayını 76,488 puandan kapatan endeks BIST100 71,800'e, gösterge tahvil %11.03 seviyesine, USD/TRL 3.60 seviyesine yöneldi.

PİYASALARIN SEYİR DEFTERİ

2016 YILI BORSA İSTANBUL İÇİN NASIL GEÇTİ?

2016 1. Çeyrek: 2015 yılını %16.3 değer kaybıyla 71,727 (85,721) puandan tamamlayan BIST100 Ocak ayında 68,230'a kadar geri çekilirken (yılın en düşük seviyesi), yılı %10.86 seviyesinden kapatan gösterge tahvil ise %11.32 seviyesine kadar yükseldi. Mart ayında ise BIST100 80,000 seviyesine yönelirken, gösterge tahvil %11 seviyesinin altına geriledi.

2016 2. Çeyrek: Başbakan Davutoğlu'nun istifasının ardından Mart ayını 83,268 puandan tamamlayan BIST100 76200'e, gösterge tahvil ise %9.91 seviyesine yöneldi.

2016 3. Çeyrek: Temmuz ayı ortasında darbe girişimi sonrası BIST100 70,400'e, gösterge tahvil %9.60 seviyesine, USD/TRL 3.0972 seviyesine yöneldi.

2016 4. Çeyrek: Eylül ayını 76,488 puandan kapatan endeks BIST100 71,800'e, gösterge tahvil %11.03 seviyesine, USD/TRL 3.60 seviyesine yöneldi.

YABANCI YATIRIMCI GÜVENİ

Yabancı yatırımcılar, 2016 Mayıs, Haziran ve Temmuz döneminde toplamda 1,4 milyar $ satış işlemi gerçekleştirirken, Ağustos ayından itibaren nette alıcı oldular. Ağustos ayında 11,7 milyon $, Eylül'de 205 milyon $, Ekim ayında ise 536 milyon $ alış işlemi, Kasım ayında 683 milyon$ satış işlemi gerçekleştirdiler.
Böylece 2016 yılı Ocak-Kasım döneminde nette 436 milyon $ alış işlem gerçekleştirmiş oldular. 2015 yılında -2,5 milyar $ olarak gerçekleşmişti.

USD$ BAZINDA BIST100

2011 Kasım ayında USD$ bazında 51,004 seviyesini gören endeks, 2013 yılı Mayıs ayında tekrar bu seviyeye yönelerek 50,954 seviyesini görmüştü. 2016 Aralık ayında görülen minimum 20,436 seviyesi referans alındığında tarihi zirveye göre endeks %59,9 değer kaybetmiş durumda. 2016 Nisan ayında görülen 30,688'e göre ise değer kaybı %39,8 seviyesindedir.

Mevcut durumda dolar bazında 20,436 seviyesine gerileyen endeks için 20,072-19,639 öncelikli olmak üzere 18,693'ler orta vadeli yeni maliyetler anlamında fırsat yaratabilir.

USD BAZINDA BIST100

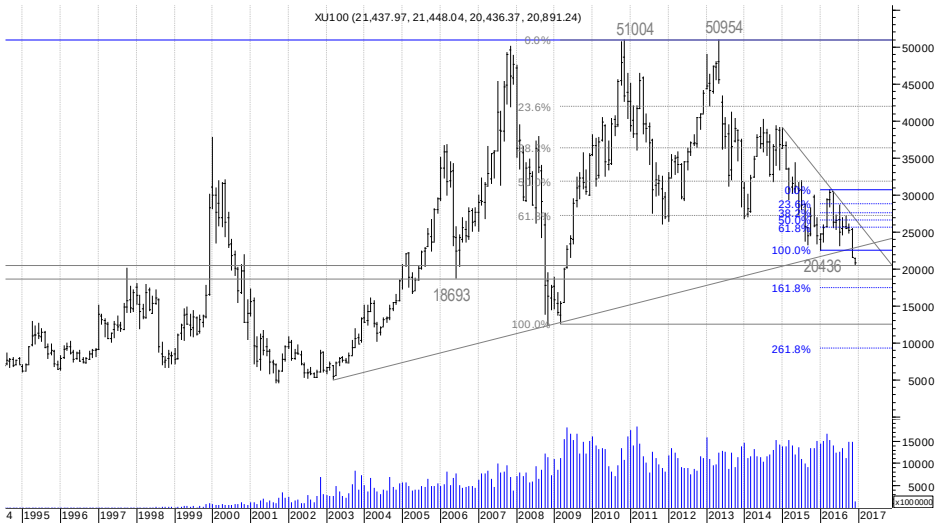

TL bazında ise satış baskısının devamında 65,000-64,000'ler ilk ön plana çıkabilecek seviyeler.

TL BAZINDA BIST100

2011 Kasım ayında USD$ bazında 51,004 seviyesini gören endeks, 2013 yılı Mayıs ayında tekrar bu seviyeye yönelerek 50,954 seviyesini görmüştü.

Mevcut durumda dolar bazında 20,436 seviyesine gerileyen endeks için 20,072-19,639 öncelikli olmak üzere 18,693'ler orta vadeli yeni maliyetler anlamında fırsat yaratabilir.

TL bazında ise satış baskısının devamında 65,000-64,000'ler ilk ön plana çıkabilecek seviyeler.

YATIRIM YAPILABİLİR KASIM 2012

Fitch 2012 Kasım'da Türkiye'nin yabancı para cinsinden IDR notunu BB+ dan BBB- olan yatırım yapılabilir seviyeye yükselttiğini açıklarken, Türk ekonomisinin sürdürülebilir büyüme trendinde olduğunu ve bu büyüme trendinin cari işlemler açığını ve enflasyonu aşağı çektiğini ifade etmişti.

Fitch 2012 Kasım'da Türkiye'nin yabancı para cinsinden IDR notunu BB+ dan BBB- olan yatırım yapılabilir seviyeye yükselttiğini açıklarken, Türk ekonomisinin sürdürülebilir büyüme trendinde olduğunu ve bu büyüme trendinin cari işlemler açığını ve enflasyonu aşağı çektiğini ifade etmişti.

Fitch, ilgili dönemde yerel para cinsinden kredi notunun iki kademe artırılarak yükseltilmesinin Türkiye'nin kendisini yabancı para cinsinden yerine TL cinsinden finanse etme konusunda daha büyük kapasiteye sahip olduğunu gösterdiğini ifade etmişti.

6 BASAMAKLI ENDEKS...

Fitch not kararı öncesi ve sonrasında USD$ bazında 40,000 olan endeks 44,000 seviyesine yönelmişti.
Mevcut durumda 3,5130 MB satış kuru referans alındığında (02/12/2016) söz konusu rakamların TL karşılığı 140,520-154,572 seviyelerindedir.

Fitch, 2016 Ağustos ayında Türkiye'nin Kredi Notunu BBB- olarak teyit etti (Beklenti BBB-). Long-Term Foreign And Local Currency Issuer Default Ratings (IDR) Görünümü 'Durağan'dan 'Negatif'e Çekti (Beklenti 'Durağan)

TL BAZINDA BIST100 2012 YILI OCAK AYINDAN GELEN YÜKSELEN TREND

Merkez Bankası ve ticari bankalar faizler konusunda yinelenen siyasi baskı ile karşı karşıyalar.

Eylül ayında Türk ekonomisinin başarısız darbe girişiminden yaşadığı şokun büyük ölçüde kaybolduğunu, açıklayan Moody's Türkiye'nin kredi UV YP notunu Baa3 seviyesinden Ba1 seviyesine düşürürken (yatırım yapılabilir altı), not görünümünü "durağan" belirlemişti.

Dış finansman ihtiyacı, zayıflayan borçlanma temelleri, büyümede yavaşlama Nisan’14’de Türkiye'nin Baa3 olan devlet tahvili notunun görünümünü durağan'dan negatife indirmişti.

BUNDAN İYİSİ... YENİDEN DURAĞAN İÇİN

Fitch, 2016 Ağustos ayında Türkiye'nin Kredi Notunu BBB- olarak teyit etti (Beklenti BBB-). Long-Term Foreign And Local Currency Issuer Default Ratings (IDR) Görünümü 'Durağan'dan 'Negatif'e Çekti (Beklenti 'Durağan)

Fitch, 2016 Ağustos ayında Türkiye'nin Kredi Notunu BBB- olarak teyit etti.

Başarısız darbe girişimi Türkiye'de siyasi istikrarsızlık risklerini ön plana çıkardı.

Dış Kırılganlıklar Büyük, Ancak Borcun Finasmanı Darbe Girişimi Sonrasında Esnek. Düşük Yatırımlar Nedeniyle Büyüme Tahminleri Düştü. 2016 T %3,4, CA /GDP %4,3.

Dış Kırılganlıklar Büyük, Ancak Borcun Finasmanı Darbe Girişimi Sonrasında Esnek. Düşük Yatırımlar Nedeniyle Büyüme Tahminleri Düştü. 2016 T %3,4, CA /GDP %4,3.

EKONOMİDEKİ YAPISAL SORUNLARI DÜZELTECEK REFORMLARIN UYGULANMASI GÖRÜNÜMÜN YENİDEN 'DURAĞAN'A REVİZE EDİLMESİNE YOL AÇABİLİR"

Hatırlayacak olursak 2012 Kasım ayında Fitch, yerel para cinsinden kredi notunun iki kademe artırılarak yükseltilmesinin Türkiye'nin kendisini yabancı

Şubat ayında Fitch Türkiye'nin 'BBB-' kredi notu ve "durağan" görünümünü teyit etti. Teyit kararına Türkiye'nin mali disiplinini 2015'te gerçekleşen iki seçime rağmen korunması gerekçe gösterildi.

Fitch, "Başarısız Darbe Girişimi Sonrasında Türk Bankaları İçin Riskler Arttı". Türk Bankalarının Kredi Profilleri Ülke Risklerine Hassas". Türk Bankacılık Sektörünü Temel Olarak Sağlam Görmeye Devam Ediyoruz".

Bankaların Finansal Değerlerinde Kısa Vadede Herhangi Bir Keskin Hareket Beklemiyoruz".

Foreign Currency LT Local Currency LT Stable S&P, Türkiye'nin notunu BB seviyesinde tutarken, kredi notu görünümünü negatiften durağana yükseltti.

para cinsinden yerine TL cinsinden finanse etme konusunda daha büyük kapasiteye sahip olduğunu gösterdiğini ifade etmişti.

Şubat ayında Fitch Türkiye'nin 'BBB-' kredi notu ve "durağan" görünümünü teyit etti. Teyit kararına Türkiye'nin mali disiplinini 2015'te gerçekleşen iki seçime rağmen korunması gerekçe gösterildi.

- Fitch, "Başarısız Darbe Girişimi Sonrasında Türk Bankaları İçin Riskler Arttı". Türk Bankalarının Kredi Profilleri Ülke Risklerine Hassas". Türk Bankacılık Sektörünü Temel Olarak Sağlam Görmeye Devam Ediyoruz".

- Bankaların Finansal Değerlerinde Kısa Vadede Herhangi Bir Keskin Hareket Beklemiyoruz". Bankacılık sektörünün turizm sektörüne kredileri toplam kredilerin yüzde 3'ü gibi küçük bir seviyede 21/07

- Kasım 2012'de Fitch yaptığı açıklamada Türkiye'nin yabancı para cinsinden IDR notunu BB+ dan BBB- olan yatırım yapılabilir seviyeye yükselttiğini açıklamış, 67000 seviyelerinde olan endeks %9 prim yaparak 73000'lere ulaşmıştı. Türkiye'nin Suriye'deki çatışmalara dahil olma riski mevcuttu. Çözüm sürecinin sona ermesi negatifti. Askeri operasyonlar risk profili için negatifti (28/08/2015).

- Fitch, "Darbe Girişimi Ve Otoritelerin Reaksiyonu Türkiye'nin Ülke Kredi Profiline Yönelik Siyasi Riskleri Ön Plana Çıkardı".

Bunun Ülke Kredi Notu Üzerinde Baskıya Dönüşüp Dönüşmeyeceği Hükümetin Reaksiyonunun Siyasi Bölünmeyi Derinleştirip Derinleştirmeyeceğine Bağlı"

Putin, Esad yönetimi ve Türkiye'nin, Suriye için Astana'da görüşmeler yapılması konuşunda anlaştığını söyledi.

KASIM 2016

Foreign Currency LT Local Currency LT Stable S&P, Türkiye'nin notunu BB seviyesinde tutarken, kredi notu görünümünü negatiften durağana yükseltti.

Türkiye 2016-2017 büyüme tahminlerini ise 0.2 puan düşürdü. Özel sektörün yüksek dış borcunun ekonomik istikrarı tehdit etmesine karşın, Türk hükümetinin, büyümenin yavaşladığı ve yatırımların azaldığı bir ortamda, dış kaynaklı riskleri azaltmaya yeniden odaklandığını belirtti.

S&P NOT GÖRÜNÜMÜ

Hatırlayacak olursak Temmuz'da S&P, Türkiye'nin BB+ olan notunu BB'ye düşürmüştü, görünüm negatif (Anlaşmamız yok)

MOODY'S, POLİTİK GERİLİMLER AZALIR(SA) DEMİŞTİ...

Nisan'14'de Türkiye'nin Baa3 olan devlet tahvili notunun görünümünü durağan'dan negatif'e indirmişti. Dış finansman pozisyonu üzerinde artan baskı, orta vadeli büyüme trendi konusunda belirsizliğin artması etkiliydi.

Türkiye'nin kredi notunun yakın zamanda artırılması muhtemel değildi. Politik gerilimler azaldığı ve dış finansman üzerinde baskı hafiflediği takdirde görünümün 'durağan'a geri getirilmesinin düşünüleceği belirtilmişti.

FITCH TÜRKİYE TAHMİNLERİ

Tahminler (%)	2016	2017	2018
GDP	2.9	3.1	3.5
TÜFE Enflasyon (yıl-sonu)	7.3	7.7	7.5
Politika Faizi (yıl-sonu)	8.25	8.75	8.75
USDTRY (yıl-sonu)	3.35	3.43	3.5

İkinci yarıda olası ön plana çıkacak ''anayasa reform'' süreci görünüme yön verecek. 2017'de siyasi ortamın istikrar kazanmasıyla büyümede ılımlı bir toparlanma bekliyor.

OECD BÜYÜME TAHMİNLERİ 2017

Ülkeler (%)	2017
ABD	2.3
Euro	1.7
Çin	6.4
Türkiye	3.3

Hatırlayacak olursak Temmuz'da S&P, Türkiye'nin BB+ olan notunu BB'ye düşürmüştü, görünüm negatif (Anlaşmamız yok)

İkinci yarıda olası ön plana çıkacak ''anayasa reform'' süreci görünüme yön verecek. 2017'de siyasi ortamın istikrar kazanmasıyla büyümede ılımlı bir toparlanma bekliyor.

YABANCI YATIRIMCI İŞLEMLERİ TABLOSU

	Net (Mn USD$)	BIST 100	Alış (USD$)	Satış (USD$)	Net (USD$)	
Jan'16	100	73,481	6,878,962,284	6,778,825,451	100,136,833	2.45%
Feb'16	321	75,814	8,383,093,677	8,061,502,848	321,590,829	3.17%
Mar'16	1075	83,268	9,982,460,061	8,906,540,488	1,075,919,573	9.83%
Apr'16	279	85,327	8,740,045,292	8,460,699,305	279,345,987	2.47%
May'16	-892	77,803	7,811,933,273	8,704,186,441	-892,253,167	-8.82%
Jun'16	-306	76,817	6,677,145,040	6,983,902,986	-306,757,946	-1.27%
Jul'16	-211	75,405	7,417,664,926	7,629,328,429	-211,663,504	-1.84%
Aug'16	11.7	75,967	6,391,900,939	6,380,120,353	11,780,587	0.75%
Sep'16	205	76,488	5,811,912,070	5,606,582,109	205,329,961	0.69%
Oct'16	536	78,536	6,436,716,986	5,900,320,193	536,396,793	2.68%
Nov'16	-683	73,995	6,143,856,641	6,827,019,008	-683,162,366	-5.78%
Dec'16	177	78,138	4.564.680.781	4.387.491.757	177.189.024	5,60%
2016	613					
2015	-2,545					

YABANCI YATIRIMCI İŞLEMLERİ

Moody's İtalya'nın Baa2 uzun vadeli kredi notu görünümünü durağan'dan negatif'e indirdi. 2017'de borcun %133'ın üzerinde olmasını bekliyor

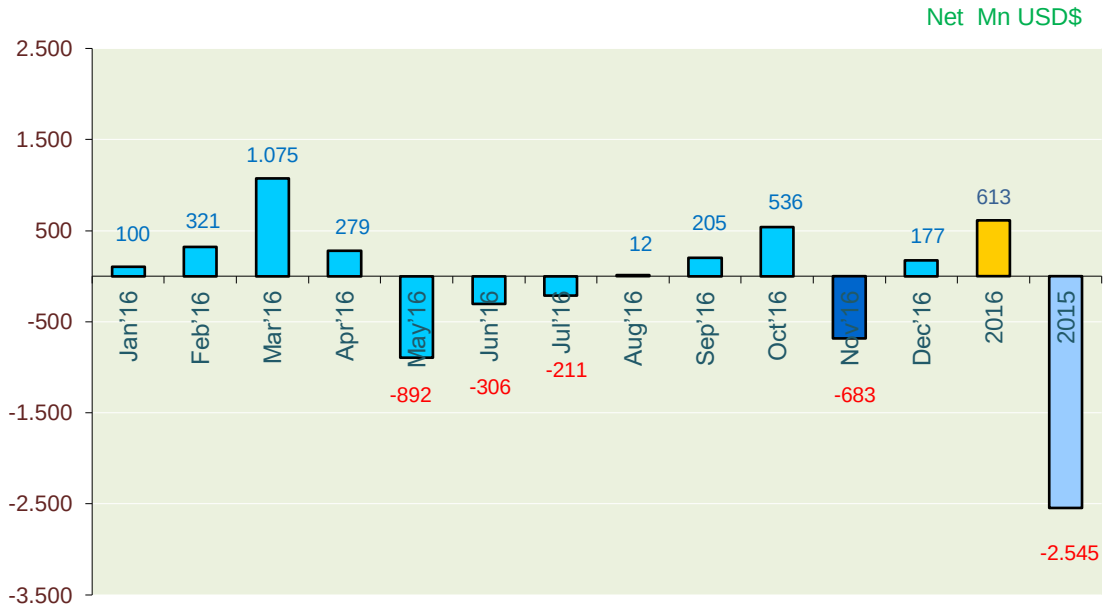

2017 İTALYA BANKALARI

Moody's İtalya'nın Baa2 uzun vadeli kredi notu görünümünü durağan'dan negatif'e indirdi. 2017'de borcun %133'ın üzerinde olmasını bekliyor

Bütçe açığının 2016'da GDP'nin %1,8 hedefin üzerinde %2,4 olması bekleniyor.

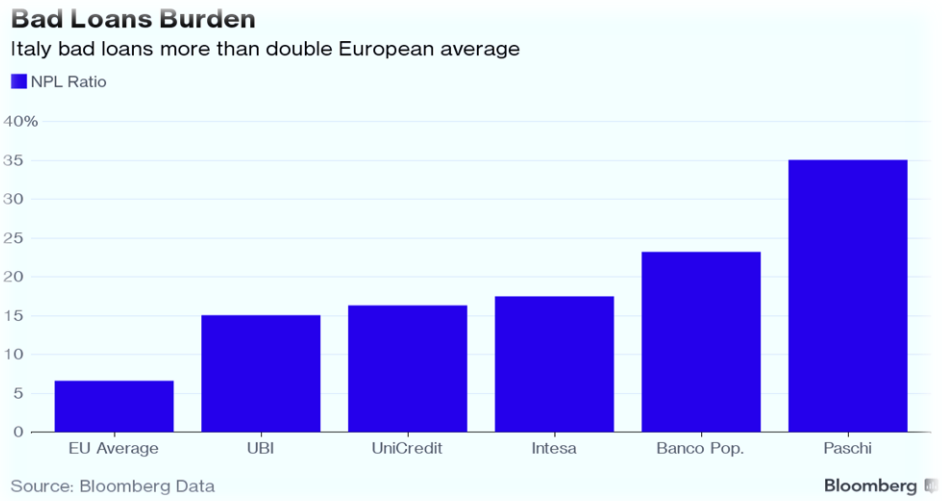

Fitch, Ekim ayında İtalya'yı negatife indirmişti. 2017 bütçesi %1.8 bütçe açığından %2.3'e revize edildi. Büyüme 2016 için %1'den %0,8'e, 2017 için %1,3'den %0,9'a çekildi. GGDD (gross general government debt) GDP'nin %132.8 (132.3% önc). Bankacılık NPLs EUR 331bn Haziran 2016, 16.4% toplam borçların ve 20%'si GDP'nin.

Fitch, Ekim ayında İtalya'yı negatife indirmişti. 2017 bütçesi %1.8 bütçe açığından %2.3'e revize edildi. Büyüme 2016 için %1'den %0,8'e, 2017 için %1,3'den %0,9'a çekildi.

İÇ BORÇLANMA STRATEJİSİ

İç Borç Ödemeleri [1]			
Alıcılara Göre Dağılım			(Milyon ¨)
	Piyasa	Kamu [2]	Toplam Ödeme
2017 Yılı Ocak Ayı			
04.01.2017	5.956	1.564	**7.520**
11.01.2017	1.340	513	**1.853**
18.01.2017	1.319	203	**1.522**
25.01.2017	463	110	**573**
TOPLAM	**9.078**	**2.390**	**11.468**
2017 Yılı Şubat Ayı			
01.02.2017	465	105	**570**
08.02.2017	520	145	**664**
15.02.2017	2.395	61	**2.456**
22.02.2017	1.680	366	**2.045**
TOPLAM	**5.060**	**676**	**5.736**
2017 Yılı Mart Ayı			
01.03.2017	171	41	**212**
08.03.2017	10.983	2.477	**13.459**
15.03.2017	907	365	**1.272**
22.03.2017	719	345	**1.065**
29.03.2017	1.197	261	**1.458**
TOPLAM	**13.978**	**3.489**	**17.466**

(1) İhraç aşamasındaki alıcı dağılımı baz alınarak yapılacak ödemeleri göstermektedir.

(2) Kamu kurumlarına rekabetçi olmayan teklif (ROT) ve doğrudan satış yoluyla yapılan ihraçlara ilişkin ödemeleri içermektedir.

ARALIK 2016 – ŞUBAT 2017

- Ocak ayında toplam 11,4 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık toplam 11,3 milyar TL'lik iç borçlanma yapılması programlanmaktadır.
- Şubat ayında toplam 5,7 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık toplam 5,6 milyar TL'lik iç borçlanma yapılması programlanmaktadır.
- Mart ayında toplam 17,5 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık toplam 17,4 milyar TL'lik iç borçlanma yapılması programlanmaktadır.

SABİT GETİRİLİ MENKUL KIYMETLER

TRT110718T18

264 günlük ağırlıklı yıllık ortalama %9,45'lerin geçilmesiyle yukarı yönlü hareketin %11,38'e devam ettiği 11 Temmuz 2018 vadeli tahvilde aylık bazda %9,91-9,60 direnç seviyeleridir.

264 günlük ağırlıklı yıllık ortalama %9,45'lerin geçilmesiyle yukarı yönlü hareketin %11,38'e devam ettiği 11 Temmuz 2018 vadeli tahvilde aylık bazda %9,91-9,60 direnç seviyeleridir. İyimser senaryonun devamında 9,15-9,0% bileşikler ön plana çıkabilir. %8,59-8,44 sonraki direnç seviyeleridir.

%11,03 üzerinde ise %11,89 aylık bazda 2015 Eylül'de görülen tepe seviyesi olup, 2017 yılında Fed faiz fiyatlamasına paralel (Fed Fon Faizi Beklentisi %0,625 (Haz 0.9%), 2017 %1.4 (Önc 1.6%), ABD doları cinsinden tutulan zorunlu karşılıklara rezerv opsiyonlarına ve serbest hesaplara ödenen faiz oranı Fed politika faiz aralığının üst bandına yakın seviyelerde tutulabilecekti TCMB) %12,10'lar ön plana çıkabilir.

ART(G)IL(D)AR

12 ay ve 24 ay sonrası TÜFE beklentileri %7,87 %7,27.

1- Mevsimsellikten arındırılmış verilerle enflasyonun üç aylık ortalamalara göre ana eğilimi incelendiğinde, çekirdek enflasyon göstergelerindeki yavaşlamanın devam ettiği görülmüştü.

2- 12 ay ve 24 ay sonrası TÜFE beklentileri %7,87 %7,27.

3- Gıda Komitesi kapsamında alınacak tedbirlerin gıda enflasyonunun tarihsel ortalamalarına göre daha düşük seviyelerde gerçekleşmesine katkıda bulunacağı değerlendirilmektedir. 2017 yıl sonu gıda enflasyonu varsayımı yüzde 8'den yüzde 7'ye düşürülmüştü. Enflasyonun, 2016 yılında yüzde 7,5 olarak gerçekleşeceği; 2017 yılında ise yüzde 6,5'e geriledikten sonra 2018 yılında yüzde 5 düzeyinde istikrar kazanacağı öngörülmektedir (TCMB Enflasyon Raporu 2016 IV).

Aylık en yüksek artış %7,33 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda oldu. TÜFE'de (2003=100) 2016 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre %1,64 (max beklenti %1,60), bir önceki yılın Aralık ayına göre %8,53, bir önceki yılın aynı ayına göre %8,53 ve on iki aylık ortalamalara göre %7,78 artış gerçekleşti.

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2016 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre %2,98, bir önceki yılın Aralık ayına göre %9,94, bir önceki yılın aynı ayına göre %9,94 ve on iki aylık ortalamalara göre %4,30 artış gösterdi (TÜİK).

Geçen sene Ocak ayında aylık Tüfe %1,82 olarak gerçekleşmişti.

ÜFE ve TEFE GERÇEKLEŞMELERİ

	ÜFE	TÜFE	ÜFE	TÜFE
2016	**Yıllık(%)**	**Yıllık(%)**	**Aylık(%)**	**Aylık(%)**
Ocak	5,94	9,58	0,55	1,82
Şubat	4,47	8,78	-0,20	-0,02
Mart	3,80	7,46	0,40	-0,04
Nisan	2,87	6,57	0,52	0,78
Mayıs	3,25	6,58	1,50	0,58
Haziran	3,41	7,64	0,41	0,47
Temmuz	3,96	8,79	0,21	1,16
Ağustos	3,03	8,05	0,08	-0,29
Eylül	1,78	7,28	0,29	0,18
Ekim	2,84	7,16	0,84	1,44
Kasım	6,41	7,00	2,00	0,52
Aralık	9,94	8,53	2,98	1,64

	ÜFE	TÜFE	ÜFE	TÜFE
2015	**Yıllık(%)**	**Yıllık(%)**	**Aylık(%)**	**Aylık(%)**
Ocak	3,28	7,24	0,33	1,10
Şubat	3,10	7,55	1,20	0,71
Mart	3,41	7,61	1,05	1,19
Nisan	4,80	7,91	1,43	1,63

TÜFE'de (2003=100) 2016 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre %1,64 (max beklenti %1,60), bir önceki yılın Aralık ayına göre %8,53, bir önceki yılın aynı ayına göre %8,53 ve on iki aylık ortalamalara göre %7,78 artış gerçekleşti.

Figure 6 General Government Gross Debt Stock (EU Defined, % of GDP)

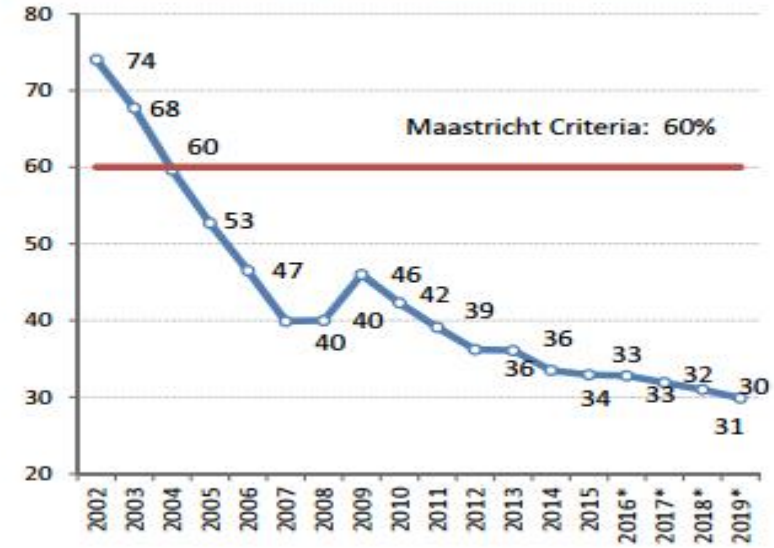

Source: Undersecretariat of Treasury
** 2017-2019 MTP*

Figure 7 Public Sector Borrowing Requirement (% of GDP)

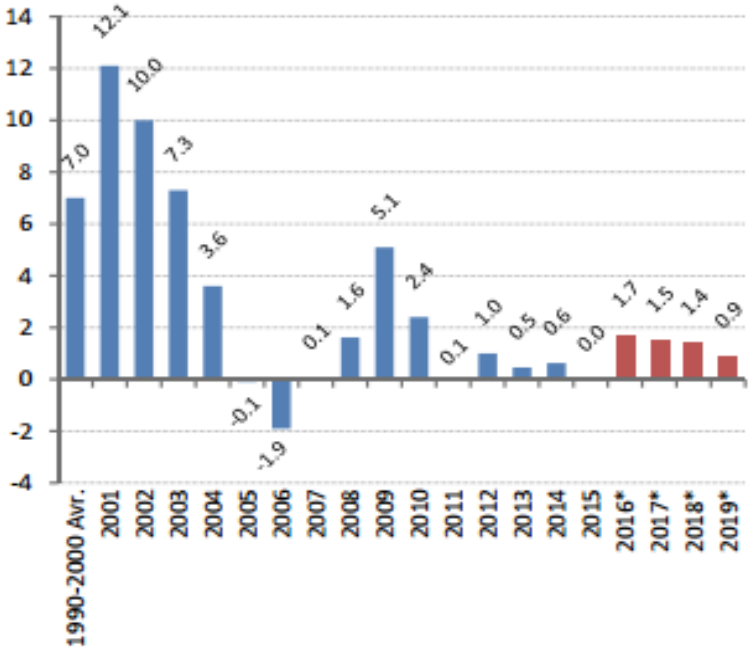

Source: Ministry of Development
**2017-2019 MTP*

Figure 9 Current Account Balance / GDP (%)

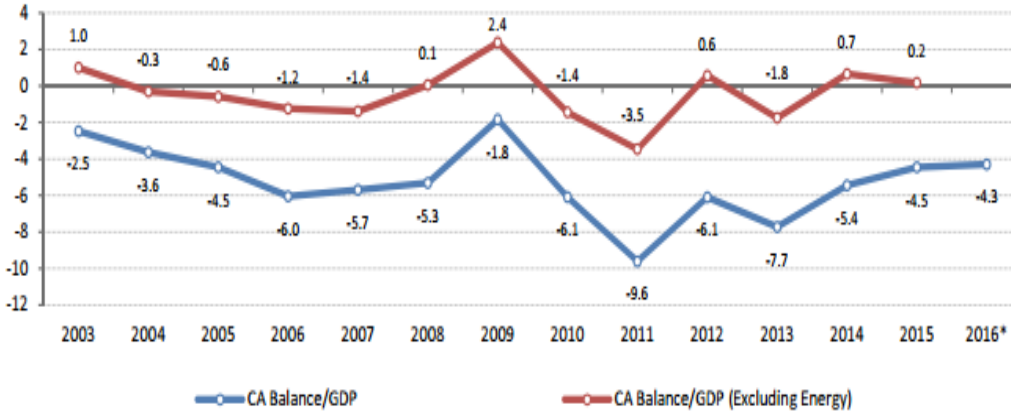

Source: CBRT, TURKSTAT
(*) 2017-2019: Medium Term Program

TCMB Ağırlıklı Ortalama Fonlama

30.11.2016	8,20
01.12.2016	8,27
02.12.2016	8,31
05.12.2016	8,29
06.12.2016	8,29
07.12.2016	8,28
08.12.2016	8,28
09.12.2016	8,28
12.12.2016	8,28
13.12.2016	8,27
14.12.2016	8,26
15.12.2016	8,27
16.12.2016	8,29
19.12.2016	8,28
20.12.2016	8,29
21.12.2016	8,28
22.12.2016	8,28
23.12.2016	8,28
26.12.2016	8,28

DÜNYA VE TÜRKİYE İÇİN 2016 YILI MAKROEKONOMİK GERÇEKLEŞMELER VE 2017 BEKLENTİLERİ

Dünya Ekonomisinde 2017 Makroekonomik Öngörüler

DÜNYA EKONOMİSİNDE BÜYÜME

2016 yılında Dünya ekonomisinin büyümesi beklentilerin oldukça altında ve %2,4 olarak gerçekleşmektedir. Dünya mal ticareti ise yıl genelinde yaptığımız tahminler gibi %3-4 arasında gerileyerek 16,0-16,1 trilyon dolar seviyesinde gerçekleşecektir.

2016 yılının son ayına gireceğimiz bu günlerde bitirmekte olduğumuz yılın ekonomik anlamda oldukça sıkıntılı geçtiğini söyleyebiliriz. Bu durum 2017 ekonomi tahminlerinde ve hedeflerin oluşturulmasında da kendini hissettirecektir. 2016 yılında Dünya ekonomisinin büyümesi beklentilerin oldukça altında ve %2,4 olarak gerçekleşmektedir. Dünya mal ticareti ise yıl genelinde yaptığımız tahminler gibi %3-4 arasında gerileyerek 16,0-16,1 trilyon dolar seviyesinde gerçekleşecektir.

Dünya ekonomisine baktığımızda global büyümenin zayıf ve kırılgan olduğunu açıkça söyleyebiliriz. Dünya ekonomisinde büyüme üzerindeki en önemli problemleri şu şekilde sıralayabiliriz

Dünya ekonomisinde büyüme üzerindeki en önemli problemleri şu şekilde sıralayabiliriz

Yüksek borçluluk,
Zayıf bankacılık sistemleri,
Gelir dağılımı,
Demografi ve düşük üretkenlik olarak,
Brexit.

- Yüksek borçluluk,
- Zayıf bankacılık sistemleri,
- Gelir dağılımı,
- Demografi ve düşük üretkenlik olarak,
- Brexit.

Gerek Dünya ekonomisinde gerekse Türkiye ekonomisinde değerlendirme yaparken en prestijli kurumlar olan Dünya Bankası, OECD, Birlemiş Milletler ve IMF tahminlerinin göz önünde tutulmasının önemli bir gereklilik olduğunu düşünmekteyiz. Bu bağlamda küresel ekonominin büyüme tahminlerine bu dört kurum tarafından bakacak olursak

Dünya Ekonomisi için Büyüme Tahminleri (%)

KURUM	2016	2017
IMF	3.4	3.6
BİRLEŞMİŞ MİLLETLER	2.9	3.2
OECD	3.0	3.3
DÜNYA BANKASI	2.9	3.1

Kaynak: Kurum Raporları

Tabloda kurum tahminlerine göre 2016 ve 2017 yıllarında büyümede ılımlı hava devam edecek kurum tahminlerinden anlaşılan o ki 2017 yılında 2016 yılına göre beklentiler biraz daha iyimser olacak (IMF World Economic Outlook Update January 2016; The World Bank Group Global Economic Prospects January 2016; OECD Global Economic Outlook and Interim Economic Outlook February 2016; UN World Economic Situation and Prospects 2016). Burada dünya ekonomisini oluşturan gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri ayrı kategorilerde ele almamız gerekmektedir.

2016 ve 2017 yıllarında büyümede ılımlı hava devam edecek kurum tahminlerinden anlaşılan o ki 2017 yılında 2016 yılına göre beklentiler biraz daha iyimser olacak.

Özellikle IMF'nin 2015-2020 döneminde, daha önceki dönemlere göre gelişmiş ülkelerin büyüme hızının artacağı, gelişmekte olan ülkelerin büyüme hızının ise azalacağı öngörüsü dikkatlice izlenmelidir. Söz konusu rapora göre 2015-2020 döneminde gelişmiş ülkelerin ortalama büyüme hızı yüzde 1,6'ya yükselirken, gelişmekte olan ülkelerinki yüzde 5,2'ye düşecek. Gelişmiş ülkeler, 2008-2014 yılları arasında ortalama yüzde 1,3, gelişmekte olan ülkeler ise yüzde 6,5 büyümüştü. Raporda ayrıca Gelişmiş ülkelerin iç talebi, gelişmekte olan ülkelerin ise kritik altyapı yatırımlarını yükseltmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Özellikle IMF'nin 2015-2020 döneminde, daha önceki dönemlere göre gelişmiş ülkelerin büyüme hızının artacağı, gelişmekte olan ülkelerin büyüme hızının ise azalacağı öngörüsü dikkatlice izlenmelidir.

Burada her ne kadar Çin gelişmekte olan ülke kategorisinde ise ayrıca değerlendirilmektedir. Dünya ekonomisine yön veren ülkelerden Çin'in ekonomisinde beklenen yavaşlama dünya ekonomisinin büyümesini de sınırlandıran en önemli etmenlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. 2009 yılında %9 büyüyen Çin ekonomisi 2010-2014 yılları arasındaki ortalama %8,6 büyüdü. IMF tahminlerine göre 2015-2018 yılları arasında ortalama %6,3 oranında büyümesi bekleniyor.

2015-2020 döneminde gelişmiş ülkelerin ortalama büyüme hızı yüzde 1,6'ya yükselirken, gelişmekte olan ülkelerinki yüzde 5,2'ye düşecek.

Gelişmiş ülkeler tarafına baktığımızda 2009 yılında Amerikan ve Euro bölgesi ekonomileri, sırasıyla %2,8 ve %4,6 oranında küçülmüştür. 2010-

2014 yılları arasındaki ortalama büyüme oranları %2,4 ve %0,9 olurken, beklenti 2015 -2018 yılları için sırasıyla ortalama %2,7 ve %1,6 şeklindedir.

DÜNYA EKONOMİSİNDE ENFLASYON

Uluslararası Para Fonu 2017'de ABD için oldukça olumlu bir izlenim sergilemekte olup ciddi anlamda bir toparlanma öngörüyor. Ayrıca ABD ekonomisi için %2,6 enflasyon öngörmektedir. Her ne kadar IMF'nin tahminleri oldukça iyimser olsa da ABD'nin ekonomisindeki düzelme gözlerden kaçmamalıdır. IMF'nin ABD için sergilediği iyimserlik Euro bölgesi için söz konusu görünmüyor. Enflasyon sadece %1'e yükselebiliyor.

Uluslararası Para Fonu 2017'de ABD için oldukça olumlu bir izlenim sergilemekte olup ciddi anlamda bir toparlanma öngörüyor. Ayrıca ABD ekonomisi için %2,6 enflasyon öngörmektedir.

Enflasyon Beklentileri

ÜLKE	2016	2017
ABD	1.8	2.6
EURO BÖLGESİ	0.6	1.0
JAPONYA	-0.1	0.7
ÇİN	2.3	2.3

Kaynak: IMF'nin Dünya Ekonomik Görünümü (Ekim 2016)

DÜNYA EKONOMİSİNDE İŞSİZLİK

Uluslararası Çalışma Örgütü verilerine göre 2013 yılından günümüze küresel bazda genç işsizliği ilk defa yükselişe geçmiştir. 2015 yılından 2016 yılına kadar yarım milyonluk bir artışla dünyada 71 milyon işsiz gencin bulunduğunu anlaşılmaktadır. Söz konusu rapora göre gelişmekte olan ülkelerde bir işe sahip olduğu halde aşırı veya orta düzey yoksulluk içinde yaşayan gençlerin sayısı olduğu görülüyor.

Uluslararası Çalışma Örgütü verilerine göre 2013 yılından günümüze küresel bazda genç işsizliği ilk defa yükselişe geçmiştir. 2015 yılından 2016 yılına kadar yarım milyonluk bir artışla dünyada 71 milyon işsiz gencin bulunduğunu anlaşılmaktadır.

Uluslararası Çalışma Örgütü işsizlik sınıflandırmasının En Yüksek Risk Grubundaki Ülkeler:

Yüksek Risk Grubundaki Ülkeler: Orta Risk Grubundaki Ülkeler: Daha Düşük Risk Grubundaki Ülkeler ve En Düşük Risk Grubundaki Ülkeler şeklinde yapmaktadır. Uluslararası Çalışma Örgütü istatistiklerine göre;

En Yüksek Risk Grubundaki Ülkeler: İtalya, İspanya, Yunanistan, Bosna Hersek, Sırbistan, Tunus, Güney Afrika.

Yüksek Risk Grubundaki Ülkeler: Suudi Arabistan, Yemen, Mısır ve Cezayir.

Orta Risk Grubundaki Ülkeler: Finlandiya, Ukrayna, Fransa, Romanya, Brezilya, Slovakya, Endonezya İran, Kenya

Türkiye düşük riskte gruplandırılırken

Daha Düşük Risk Grubundaki Ülkeler: ABD, Meksika, İsviçre, Norveç, İsveç, Hollanda, İngiltere, İrlanda, Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Lüksemburg, Rusya, Polonya, Macaristan, Avustralya, Çin, Hindistan, Pakistan.
En Düşük Risk Grubundaki Ülkeler: Almanya, Japonya, Kazakistan, Tayland.

Büyük bir borç krizi ile mücadele eden Avrupa'da işsizlik rakamlarında oldukça olumsuz bir durum söz konusu. OECD verilerine göre Yunanistan yüzde 24,4 ile işsizliğin en fazla olduğu ülke olarak kayıtlara geçerken İspanya 20.4 ile ikinci sıraya yerleşmiştir. Üçüncü Portekiz'de işsizlik oranı yüzde 12,1, dördüncü İtalya'da ise bu oran yüzde 11,6 oldu.

Uluslararası Çalışma Örgütü işsizlik sınıflandırması Risk Grubundaki Ülkeler içinde Türkiye düşük risk grubunda yer almaktadır.

DÜNYA EKONOMİSİNDE CARİ DENGE

ABD, Euro Bölgesi, Japonya ve Çin Cari Denge 2016-2017

CARİ DENGE		
	2016	2017
ABD	-2,5	-2,7
Euro Bölgesi	3,4	3,1
Japonya	3,7	3,3
Çin	2,4	1,6

Kaynak: IMF

Ayrıca cari açıktan mustarip bazı ülkelere de değinmek istiyoruz.

Lübnan

Lübnan uzun yıllardır cari açıkta başı çeken ülke olarak dikkatleri çekmekte. Özellkle komşusu Suriye'de yıllardır süren savaş, Lübnan ekonomisine büyük zarar vermekte. Cari açık / GSYİH oranı %25.

Brezilya

2000'ler boyunca fazla veren Brezilya küresel durgunluk ve ham madde talebinin azalmasıyla ticaret avantajlarını kaybetti. Küresel büyümenin yavaşlaması ve ürün fiyatlarının düşmesi Brezilya'nın da cari bütçesini altüst etti. Brezilya'da cari açık / GSYİH oranı %3,2

Yeni Zelanda

En kötü cari açıklar sıralamasında ilk 10 içinde olan Yeni Zelanda, en kötü gelşmiş ülke performansına sahip ülke. Bunda en büyük pay 2014'ün başlarından beri yüzde 37 civarında düşen küresel süt ürünleri. Yeni Zelenda ekonomisinin en önemli ihracat kalemlerinden biri süt ve süt ürünlerinden oluşmaktadır.

OECD verilerine göre Yunanistan yüzde 24,4 ile işsizliğin en fazla olduğu ülke olarak kayıtlara geçerken İspanya 20.4 ile ikinci sıraya yerleşmiştir. Üçüncü Portekiz'de işsizlik oranı yüzde 12,1, dördüncü İtalya'da ise bu oran yüzde 11,6 oldu.

İngiltere

Güçlü pound, İngiliz ekonomisi açısından olumsuzluk oluşturmaya devam etmektedir. 1990'ların sonundan beri hiç fazla veremeyen İngiltere'de, 2014 yılında cari açığın GSYİH'nin yüzde 5''e ulaşarak rekor kırmıştır. 2016 yıl sonu itiariyle bu oran % 5.2 dir.

FAİZ POLİTİKASI

Fed yetkilileri 2016'ya faizleri dört kez artırmayı planlayarak girmişti. Bununla birlikte 2015 yılında yaptığı gibi sadece bir defa aralık ayında faiz artırımına gitti. 207 yılında ise FED başkanının konuşmasından en az 2 ya da 3defa faiz artışına gireceği tahmilleri güçlenmektedir.

Fed yetkilileri 2016'ya faizleri dört kez artırmayı planlayarak girmişti. Bununla birlikte 2015 yılında yaptığı gibi sadece bir defa aralık ayında faiz artırımına gitti. 207 yılında ise FED başkanının konuşmasından en az 2 ya da 3defa faiz artışına gireceği tahmilleri güçlenmektedir.

Türkiye'de 2017 Makroekonomik Öngörüler

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE BÜYÜME

Uluslararası Para Fonu (IMF), en güçlü 20 ekonomi (G20) için hazırladığı 'Global Beklentiler ve Politika Zorlukları' adlı raporunda Türkiye'nin büyüme tahmininde 2016 yılı için değişmeye gitmeyerek % 2,9 tahminini korurken 2017 için beklentisini % 3.4'ten % 3.2'ye düşürdü.

Uluslararası Para Fonu (IMF), en güçlü 20 ekonomi (G20) için hazırladığı 'Global Beklentiler ve Politika Zorlukları' adlı raporunda Türkiye'nin büyüme tahmininde 2016 yılı için değişmeye gitmeyerek % 2,9 tahminini korurken 2017 için beklentisini % 3.4'ten % 3.2'ye düşürdü.

Türkiye Büyüme Hedefleri

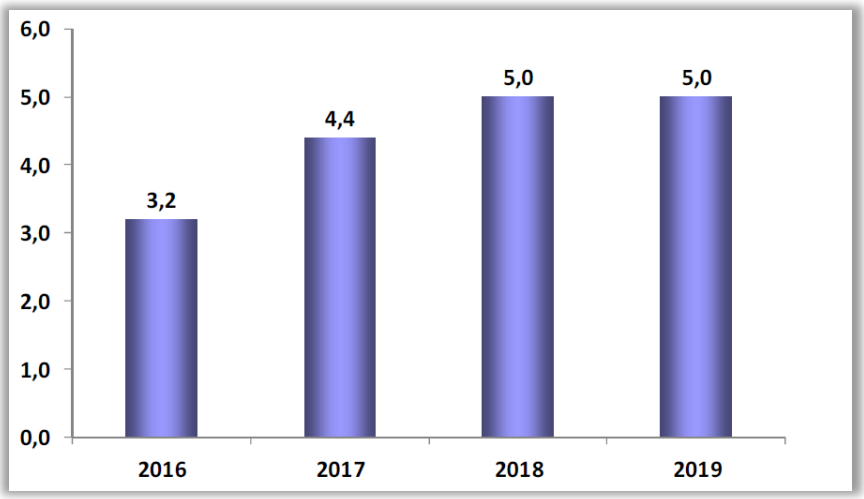

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE ENFLASYON

IMF ilgili raporda Türkiye için 2016 yılı Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) öngörüsünü %9,8'den %8,4'e indirirken, 2017 TÜFE tahminini de revize ederek %8.8'den % 8.2'ye düşürüldü. Bizim projeksiyonlarımıza göre Merkez Bankası'nın %7,5'luk yılsonu enflasyon gerçekleşme tahminine yakın kapatmak mümkün. Türkiye Ekonomisinin 2009 yılında %4,8 küçülüp 2010-2014 yılları arasında ortalama %5,4 büyüdüğü göz önünde tutulduğunda 2015-2018 yılları arasında ise ortalama %3,3 oranında büyüme göstereceği tahmin edilebilecektir.

Türkiye'de Haziran-Ekim 2016 Enflasyon Gerçekleşmeleri

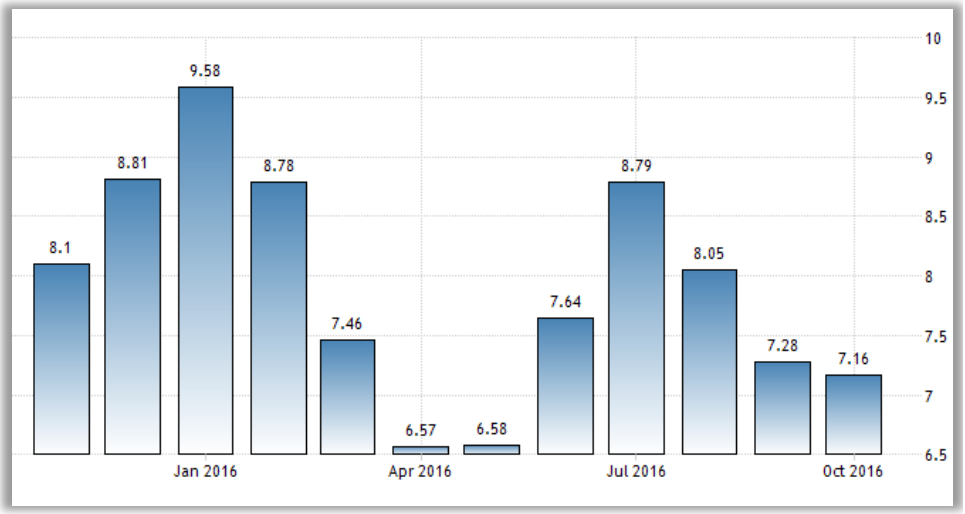

Kaynak: http://tr.tradingeconomics.com/turkey/inflation-cpi

Türkiye İçin IMF Enflasyon Tahmini

ÜLKE	2016	2017
TÜRKİYE	9.1	6.2

Yukarıdaki bölümlerde belirttiğimiz gibi Uluslararası Para Fonu 2017'de ABD için oldukça olumlu bir izlenim sergilemekte olup ciddi anlamda bir toparlanma öngörüyor. Ayrıca ABD ekonomisi için %2,6 enflasyon öngörmektedir. Bu öngörünün gerçekleşmesi Türkiye açısında pek olumlu bir durum olarak görünmemektedir. Bu tahminlerin gerçekleşmesi, FED 'in elini güçlendirerek faiz artırımlarını daha rahat uygulama olanağı sunacaktır. Durum Euro bölgesi için de benzer. Tahminlere göre %1 civarındaki

Türkiye Ekonomisinin 2009 yılında %4,8 küçülüp 2010-2014 yılları arasında ortalama %5,4 büyüdüğü göz önünde tutulduğunda 2015-2018 yılları arasında ise ortalama %3,3 oranında büyüme göstereceği tahmin edilebilecektir.

enflasyon oranı ve büyüme oranındaki düşüş beklentisi, bölgenin yeterince ekonomik gelişimde bulunamayacağını ve bizim de ihracatımızın bundan olumsuz etkileneceği anlamını taşımaktadır.

Temmuz Enflasyon Raporu'nda yüzde 8 olacağı varsayılan 2016 yıl sonu gıda enflasyonu, yüzde 6'ya güncellendi. Ham petrol fiyatları varsayımı 2016 yılı için 44 ABD dolarında sabit tutulmuş; 2017 yılı için 54 ABD dolarına yükseltilmiştir. Gıda Komitesi kapsamında alınacak tedbirlerin gıda enflasyonunun tarihsel ortalamalarına göre daha düşük seviyelerde gerçekleşmesine katkıda bulunacağı değerlendirilmektedir. 2017 yıl sonu gıda enflasyonu varsayımı yüzde 8'den yüzde 7'ye düşürülmüştür. Enflasyonun, 2016 yılında yüzde 7,5 olarak gerçekleşeceği; 2017 yılında ise yüzde 6,5'e geriledikten sonra 2018 yılında yüzde 5 düzeyinde istikrar kazanacağı öngörülmektedir (TCMB Enflasyon Raporu 2016 IV).

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE İŞSİZLİK

OECD, yeni iş sahalarının yaratılması, çalışanların vasıflarını iş süreçlerinde verimli kullanabilmesi, mesleki tatminin ve gelir seviyelerinin artırılabilmesi için reformlara ihtiyaç duyulduğunu, ayrıca işsizlik yardımlarının geliştirilmesi gerektiğini kaydetti.

Türkiye'deki işsizlik oranı 15-24 yaş grubunda %18,5'e, kadınlarda %12,9'a, 15-24 yaş grubundaki kadınlarda %22,2'ye çıkıyor.

Türkiye'de istihdam oranı 15-24 yaş grubunda %34'e, kadın nüfusunda ise %30'a kadar düşmektedir. İşgücü piyasalarının önümüzdeki yıldan itibaren 2008'deki Küresel Krizi öncesi düzeyleri yakalayacağı tahmin edilen raporda, küresel ekonominin 'yavaş büyüme tuzağına' takılması sebebiyle sürecin yavaş işlediğine dikkat çekildi.

OECD, yeni iş sahalarının yaratılması, çalışanların vasıflarını iş süreçlerinde verimli kullanabilmesi, mesleki tatminin ve gelir seviyelerinin artırılabilmesi için reformlara ihtiyaç duyulduğunu, ayrıca işsizlik yardımlarının geliştirilmesi gerektiğini kaydetti.

Türkiye, OECD ülkeleri içinde bu bakımdan Yunanistan ile birlikte sonunculuğu paylaşıyor. Güney Avrupa ülkeleriyle birlikte işsizliğin en yüksek olduğu ülkeler arasında yer alan Türkiye'de istihdam bakımından genç-yaşlı ve kadın-erkek eşitsizliği diğer ülkelere göre daha yüksek.

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE CARİ DENGE

Cari açık / GSYİH oranı tahmini 2016 yılı sonu için %3,6 dan %4,4 e revize edilirken aynı oran 2017 için %4,1 den %5,6 ya revize edilmiştir. Cari açıkla birlikte önem arz eden sorunlarımızdan biri de işsizlik sorunudur. IMF, Türkiye için hazırladığı raporda işsizlik oranı tahminlerinde de revizyona giderek Türkiye'de 2016 ve 2017 yıllarında işsizlik oranının %10,2 seviyesinde olacağını tahmin ediyor.

IMF bir önceki raporunda Türkiye'de işsizlik oranının 2016 ve 2017'de sırasıyla %10,8 ve 10,5 düzeyinde olacağını tahmin ediyordu. Cari açığın kapanması gerekli bir kalem olan ihracatın bu yıl sonunda bir önceki yıla yakın bir tutarda 144 milyar dolar ile gerçekleşmesini beklemekteyiz.

Cari açık GSYİH oran

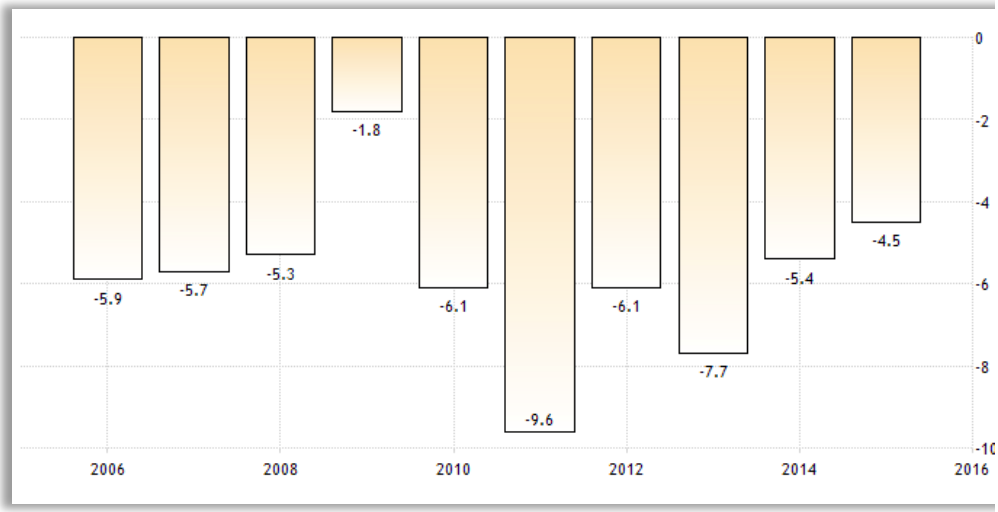

Kaynak: http://tr.tradingeconomics.com/turkey/current-account-to-gdp

2017 yılı için ise orta vadeli program ihracatta % 7,1 artış öngörmektedir. Böylece 2017 yılında ihracat 153,3 milyar dolar olacaktır. Dünya mal ticaretinin % 3-4 arasında büyüyeceğini beklediğimiz bir ortamda % 7,1 ihracat artışı ulaşılabilir bir hedeftir. İhracat hedeflerine ulaşmak için pazar koşulları da önemli olacaktır. Cari açığın diğer bir fantasman kaynağı olan turizm gelirlerindeki düşüş, ihracatın önemini daha da arttırmış durumdadır.

2016 Ocak-Ağustos döneminde gelen turist sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık 8 milyon kişi azalarak %31,8 azalarak 17,4 milyon

Cari açık / GSYİH oranı tahmini 2016 yılı sonu için %3,6 dan %4,4 e revize edilirken aynı oran 2017 için %4,1 den %5,6 ya revize edilmiştir.

IMF bir önceki raporunda Türkiye'de işsizlik oranının 2016 ve 2017'de sırasıyla %10,8 ve 10,5 düzeyinde olacağını tahmin ediyordu. Cari açığın kapanması gerekli bir kalem olan ihracatın bu yıl sonunda bir önceki yıla yakın bir tutarda 144 milyar dolar ile gerçekleşmesini beklemekteyiz.

2017 yılı için ise orta vadeli program ihracatta % 7,1 artış öngörmektedir. Böylece 2017 yılında ihracat 153,3 milyar dolar olacaktır. Dünya mal ticaretinin % 3-4 arasında büyüyeceğini beklediğimiz bir ortamda % 7,1 ihracat artışı ulaşılabilir bir hedeftir.

kişi oldu. Bununla birlikte en önemli rakiplerimizden İspanya'ya giden turist sayısı %10,1 artarken, ilk 6 ayda Yunanistan'a giden turist sayısı ise %1,6 azalma gösterdi. Yılın ilk 8 ayında en fazla turist kaybını %87,9 ile Rusya'dan yaşadık.

Bu dönemde Rusya'dan gelen turist sayısı 2,4 milyon kişi azaldı. Rusya'dan sonra kişi sayısı bazında en yüksek kaybı ise Almanya'dan yaşadık. Bu dönemde ülkemize gelen Alman turist sayısı yaklaşık 1 milyon kişi azaldı. Yine ilk 8 ayda Türkiye'nin turizm geliri %31,4 düşerek 12,2 milyar dolar oldu. Yani, yılsonunda turizm kaynaklı toplam zararımızın 8 milyar doların üzerinde olacağı öngörülüyor.

Yılsonunda turizm kaynaklı toplam zararımızın 8 milyar doların üzerinde olacağı öngörülüyor.

Mehmet Şimşek 2016 için büyüme hedefini yüzde 4,5, 2017 ve 2018'de yüzde 5 olmasını öngördüklerini belirtti. Cari açığın GSYH'ye oranının 2015'te yüzde 4,4, 2016'da yüzde 3,9, 2017'de yüzde 3,7, 2018'de yüzde 3,5 öngörüldü.

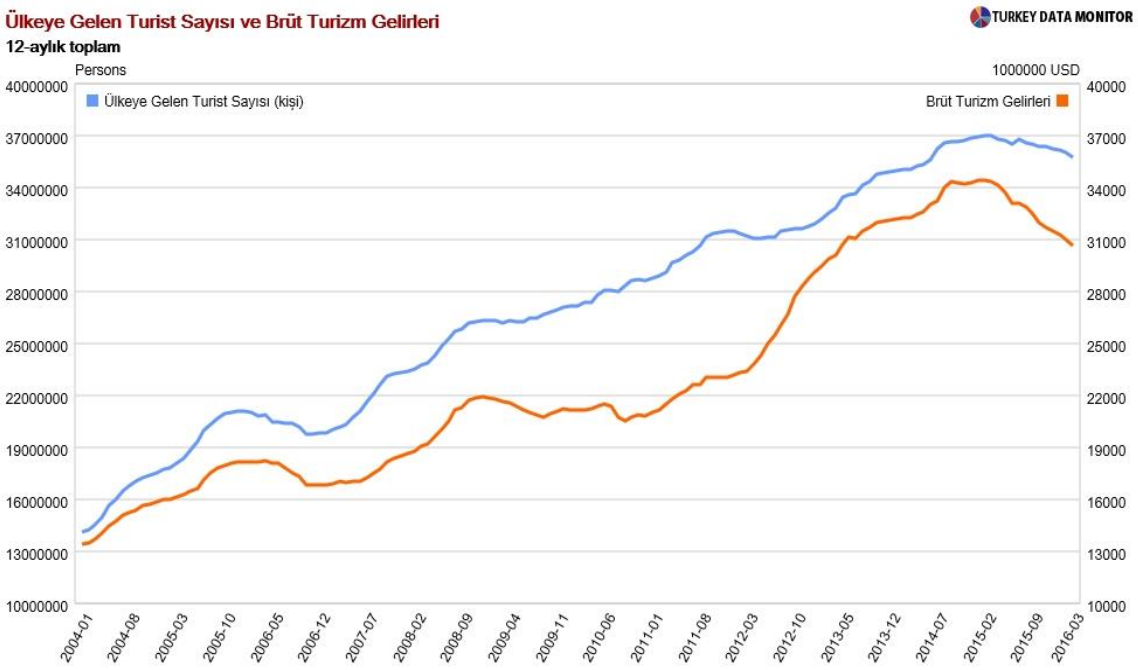

Kaynak: http://im.businessht.com

Mehmet Şimşek 2016 için büyüme hedefini yüzde 3'ün üzerinde, 2017 ve 2018'de yüzde 5 olmasını öngördüklerini belirtti. Cari açığın GSYH'ye oranının 2015'te yüzde 4,4, 2016'da yüzde 3,9, 2017'de yüzde 3,7, 2018'de yüzde 3,5 öngörüldü.

Cari işlemler açığı bir önceki yılın Ekim ayına göre 1.332 milyon ABD Doları artarak 1.675 milyon ABD doları olarak gerçekleşti. Oniki aylık cari işlemler açığı 33.773 milyon ABD doları olmuştur.

Dış ticaret açısından bakıldığında Eylül'de ihracattaki takvim etkisi arındırılmış düşüş %3, ithalattaki artış %1,4 olarak gerçekleşti. Ocak-Eylül arasında dış ticaret

dengesindeki açık %14,6 düştü. Rakamlara bakıldığı zaman 2016 yılının ilk üç çeyreğinde dış ticaret ve cari açığın daralma eğiliminin sona erdiği, 2016 son çeyrekte her iki kalemde de artışın başlayacağı tahmin edilebilir.

Daha önemlisi, daha çok para harcayan ve Rus turistlerin nerdeyse 3 katı sayıda gelen Avrupa kökenli turistlerdeki düşüş çok daha dikkat çekici olmuştur. Ülkemize gelen toplam turist sayısı, neredeyse her coğrafya için düşmüş, Ocak-Eylül 2016 itibari ile 2015 yılının aynı dönemine göre yaklaşık 9 milyon turist kaybetmiş konumdayız. Üstelik turist kaybı, Dünyanın her coğrafyası ile ilişkili olması dikkat çekicidir. Daha da çarpıcı olan Ortadoğu Bölgesinden gelen turist sayısı dahi azalırken, Türkiye'ye aynı bölgeden gelen sığınmacı sayısında herhangi bir azalma görülmemektedir.

IMF raporunda cari açıkla alakalı "Enerji fiyatlarındaki düşüşün etkisi, zayıf turizm sezonunun etkisiyle dengelendi. Cari açığın Gayrisafi Yurt İçi Hasıla'ya (GSYH) oranının 2016'da yüzde 4,5 olması bekleniyor. Ekonominin dış pozisyonu orta vadeli temellerle uyumlu seviyeden daha zayıf kalmayı sürdürüyor. Cari açığın 2017'de daha yüksek petrol fiyatları ve mali açık nedeniyle artması bekleniyor ifadeleri kullanılmakta.

IMF raporunda cari açıkla alakalı "Enerji fiyatlarındaki düşüşün etkisi, zayıf turizm sezonunun etkisiyle dengelendi. Cari açığın Gayrisafi Yurt İçi Hasıla'ya (GSYH) oranının 2016'da yüzde 4,5 olması bekleniyor.

Raporda, yüksek seviyedeki dış finansman ihtiyacının şimdiye kadar bol küresel likidite sayesinde rahatça karşılandığı, buna karşın son dönemde kredi notunda yapılan indirimlerin dış finansman maliyetinin artmasına neden olduğu kaydedildi.

Raporda, yüksek seviyedeki dış finansman ihtiyacının şimdiye kadar bol küresel likidite sayesinde rahatça karşılandığı, buna karşın son dönemde kredi notunda yapılan indirimlerin dış finansman maliyetinin artmasına neden olduğu kaydedildi.

2016 yılının ilkyarısında faiz ve döviz kuruyla birlikte cari açıkta da düşüş yaşanmıştır.

Türkiye'nin Orta Vadeli Ekonomik programı, cari açığın (%4.5-5 arasında gerçekleşmesi, enflasyonun %6.5-7 aralığında dizginlenmesi, büyümenin %4 üzerine taşınması yönünde oluşturulmuş idi. Buradaki ana sorun gelişmekte olan ülke kategorisindeki Türkiye'de milli gelirin büyümesi, cari açığın küçültülmesi ve enflasyonun düşürülmesinin birbirine zıt değişkenler olmasıdır. Diğer bir cari açığı etkileyen durum ise dolar kurundaki artıştır.

Türk sanayicisi ihracat pazarlarına yönelik olarak EUR endeksli maliyet ile fiyatlama yapar iken, yurtiçi maliyetleri, TL maliyetler dışında ağırlıklı olarak USD'a endekslidir. FED'in faiz artışı USD'a endeksli girdilerin fiyatını arttıracağı için, genel olarak enflasyonu maliyet enflasyonu şeklinde

arttırmasının yanı sıra, EUR cinsinden ihracat ve döviz kazandırıcı faaliyetlerin fiyatlamasını zorlayacaktır. Bundan sonrası için, ABD Merkez Bankası'nın (Federal Rezerve Bank) faiz artışına devam edecek olması ve faiz artış sıklığının artacak olması da, ayrıca cari açığın yurtdışı kaynaklar tarafından fonlanmasındaki rahat günlerin geride kalacağını gösteriyor.

Bundan sonraki aylarda, yaklaşık milli gelirin %4'üne ve yaklaşık 30 Milyar USD tutarına kadar düşmüş olan cari açık, tutar ve oran bazında artmaya başlayacaktır.

Türkiye'de para politikası ve fonlama faizinin düzeyi son dönemde, ekonomik değil siyasi bir konu haline geldi. Özellikle siyasi iktidar, büyümedeki açmazı çözebilmek için çabuk sonuç alabileceğini düşündüğü para politikası araçlarını bu yönde kullanmak istiyor.

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE İMALAT SANAYİ KAPASİYE KULLANIM ORANI

Türk sanayicisi ihracat pazarlarına yönelik olarak EUR endeksli maliyet ile fiyatlama yapar iken, yurtiçi maliyetleri, TL maliyetler dışında ağırlıklı olarak USD'a endekslidir.

Türkiye İmalat Sanayi KKO

Kaynak: TCMB

Kapasite Kullanım Oranı, bir üretim biriminin belirli bir dönemde fiilen gerçekleştirdiği üretim miktarının fiziki olarak üretebileceği en yüksek miktara olan oranını gösterir.

2016 yılı Kasım ayında imalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı, bir önceki aya göre değişmeyerek yüzde 76,4 seviyesinde gerçekleşmiştir. Gıda ve içecekler ile dayanıksız tüketim mallarında artış, dayanıklı tüketim malları ve yatırım mallarında azalış görülmektedir. 2016 yılı Ekim imalat sanayi genelinde KKO, bir önceki aya göre 0,2 puan azalarak %76,4 olarak gerçekleşmişti. TCMB, kapasite kullanım oranı Eylül'de %76,6 ile Kasım 2001'den beri en yüksek seviyesini gördü. 2007 Eylül gerçekleşmesi %80,8. Geçen sene Eylül 2015 %75,9. Başbakan Yardımcısı Şimşek, "Bu sene ülkemiz %3'ün biraz üzerinde büyüyecek. 2015 Yıllık (r) %4,00 olarak gerçekleşmişti. Son dönemde açıklanan veriler ve yılın üçüncü çeyreğine dair göstergeler iktisadi faaliyetin ivme kaybettiğine işaret etmektedir (TCMB

	Yıllar	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
KKO	2007	77,9	77,3	80,3	80,5	80,8	81,7	82,0	79,6	80,8	81,6	80,8	79,2
	2008	77,9	78,0	76,9	78,6	79,2	80,3	79,8	80,0	77,3	75,8	71,8	64,9
	2009	61,6	60,9	58,7	59,7	64,0	67,5	67,9	68,9	68,0	68,2	69,8	67,7
	2010	68,6	67,8	67,3	72,7	73,3	73,3	74,4	73,0	73,5	75,3	75,9	75,6
	2011	74,6	73,0	73,2	74,9	75,2	76,7	75,4	76,1	76,2	77,0	76,9	75,5
	2012	74,7	72,9	73,1	74,7	74,7	74,6	74,8	74,3	74,0	74,9	74,0	73,6
	2013	72,4	72,2	72,7	73,6	74,8	75,3	75,5	75,5	75,4	76,4	75,6	76,0
	2014	73,9	73,3	73,1	74,4	74,4	75,3	74,9	74,7	74,4	74,9	74,5	74,6
	2015	73,7	72,8	72,4	74,1	74,9	75,1	75,9	74,8	75,9	75,5	75,9	75,8
	2016	74,9	73,5	74,3	75,3	75,7	76,1	75,7	75,2	76,6	76,4	76,4	
KKO - MA	2007	79,7	79,5	82,3	81,2	80,6	80,7	80,5	77,8	80,1	80,0	80,0	79,8
	2008	79,8	80,2	79,1	79,2	78,9	79,2	78,2	78,3	76,5	74,2	71,0	65,6
	2009	63,5	63,3	61,2	60,5	63,9	66,5	66,4	67,2	67,2	66,7	68,7	68,1
	2010	70,1	70,0	69,6	73,3	73,1	72,5	73,2	71,9	72,9	74,0	75,0	75,6
	2011	75,8	74,7	75,1	75,4	75,0	76,1	74,6	75,2	75,8	75,7	76,0	75,4
	2012	75,8	74,7	75,0	75,0	74,3	73,7	74,0	73,7	73,7	74,0	73,4	73,6
	2013	73,6	73,7	74,2	74,0	74,5	74,6	74,6	75,0	75,0	75,6	75,0	75,8
	2014	74,8	74,7	74,6	74,8	74,1	74,7	74,1	74,2	74,0	74,1	73,9	74,3
	2015	74,5	74,1	73,9	74,7	74,7	74,7	75,2	74,4	75,5	74,7	75,1	75,4
	2016	75,2	74,1	75,2	75,4	75,4	75,3	74,8	74,5	75,6	75,0	74,9	

Türkiye ekonomisinin bu yılı ortalama %75 ile geçirdiğini ve beklentilerin 2017 de artış yönünde olduğunu söyleyebiliriz.

FAİZ VE KUR

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası geleneksel olmayan para politikası çerçevesini terk ederek ve faiz koridorunu politika faizi etrafında daha simetrik hale getirecek şekilde daraltarak, 2016 yılı Mart ayından itibaren faiz koridorunun üst bandında toplamda 250 baz puan indirime gitmiştir. Bunun yanı sıra Banka, finansal istikrarı destekleyici, döviz ve Türk Lirası likiditesini düzenleyici adımlar atmıştır. Bu doğrultuda, zorunlu karşılık oranları düşürülmüş, teminat koşulları sadeleştirilmiş ve ihracat reeskont kredilerinin

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası geleneksel olmayan para politikası çerçevesini terk ederek ve faiz koridorunu politika faizi etrafında daha simetrik hale getirecek şekilde daraltarak, 2016 yılı Mart ayından itibaren faiz koridorunun üst bandında toplamda 250 baz puan indirime gitmiştir.

döviz rezervlerine katkısını artıracak adımlar atılmıştır (Kalkınma Bakanlığı) Türkiye'de 2017-2019 orta vadeli plana göre; Temel para politikası aracı olarak kısa vadeli faiz oranlarının kullanılmasının yanı sıra zorunlu karşılık oranları ile Türk Lirası ve döviz cinsi likidite uygulamaları da kullanılmaya devam edilecektir. Dalgalı döviz kuru rejimi uygulamasına devam edilecektir.

Türkiye'de 2017-2019 orta vadeli plana göre; Temel para politikası aracı olarak kısa vadeli faiz oranlarının kullanılmasının yanı sıra zorunlu karşılık oranları ile Türk Lirası ve döviz cinsi likidite uygulamaları da kullanılmaya devam edilecektir. Dalgalı döviz kuru rejimi uygulamasına devam edilecektir.

Piyasa derinliğinin kaybolmasına bağlı olarak döviz kurlarında sağlıksız fiyat oluşumlarının gözlenmesi veya aşırı oynaklık durumunda döviz satım ihaleleri yapılabileceği gibi spekülatif davranışlar gözlenmesi durumunda piyasaya doğrudan müdahale edilebilecektir.

Piyasadaki döviz likiditesini dengelemek amacıyla gerektiğinde döviz alım ve satım ihaleleri esnek bir şekilde gerçekleştirilecektir. İhracat reeskont kredileri aracılığıyla rezerv biriktirilmeye devam edilecektir.

Para politikasında alınan kararlara ve uygulamasında kullanılan araçlara ilişkin iletişim kanalları güçlendirilecektir.

Para politikasının operasyonel çerçevesindeki sadeleşme aktarım mekanizmasının etkinliğine katkıda bulunacaktır. Para politikasında alınan kararlara ve uygulamasında kullanılan araçlara ilişkin iletişim kanalları güçlendirilecektir.

Tüketici fiyatları üzerinde önemli etkiye sahip gıda fiyatlarını yukarıya çeken yapısal nedenler analiz edilecek ve çözüm önerileri geliştirilecektir. Bu kapsamda Gıda Komitesi etkin bir şekilde çalışacaktır.

Doç. Dr. Utku ALTUNÖZ

TEMEL EKONOMİK BÜYÜKLÜKLER

	2015	2016 (1)	2017 (2)	2018 (2)	2019 (2)
BÜYÜME					
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	1.953	2.148	2.404	2.686	2.987
GSYH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	720	726	756	815	884
Kişi Başına Gelir (GSYH, Dolar)	9.257	9.243	9.529	10.164	10.926
GSYH (SAGP, Milyar Dolar) (3)	1.543	1.602	1.696	1.817	1.949
Kişi Başına Gelir (SAGP GSYH, Dolar) (3)	19.917	20.396	21.367	22.666	24.077
GSYH Büyümesi (4)	4,0	3,2	4,4	5,0	5,0
Toplam Tüketim (4)	5,1	5,8	3,8	4,5	4,4
Kamu	5,6	11,8	0,4	2,1	2,0
Özel	5,0	5,0	4,3	4,8	4,6
Toplam Sabit Sermaye Yatırımı (4)	3,9	0,1	5,1	5,2	5,5
Kamu	9,4	3,5	8,9	3,5	-2,7
Özel	2,4	-0,8	4,0	5,7	8,0
Toplam Yurtiçi Tasarruf / GSYH	14,3	13,5	14,6	15,5	16,0
Kamu	4,4	2,7	2,7	3,0	3,3
Özel	10,0	10,8	11,9	12,4	12,7
Toplam Tasarruf -Yatırım Farkı/GSYH (5)	-4,0	-4,3	-4,3	-3,9	-3,6
Kamu	-0,6	-2,2	-2,4	-2,0	-1,3
Özel	-3,4	-2,1	-1,9	-2,0	-2,2
Toplam Nihai Yurtiçi Talep (4)	4,8	4,4	4,1	4,6	4,6
Toplam Yurtiçi Talep (4)	4,2	4,2	4,1	4,5	4,4
Net İhracatın Büyümeye Katkısı	-0,3	-1,1	0,2	0,4	0,5
İSTİHDAM					
Nüfus (Yıl Ortası, Bin Kişi)	77.738	78.559	79.366	80.159	80.936
İşgücüne Katılma Oranı (%)	51,3	51,8	52,3	52,9	53,5
İstihdam Düzeyi (Bin Kişi)	26.621	27.216	27.948	28.741	29.534
İstihdam Oranı (%)	46,0	46,3	46,9	47,6	48,3
İşsizlik Oranı (%)	10,3	10,5	10,2	10,1	9,8
DIŞ TİCARET					
İhracat (fob) (Milyar Dolar)	143,8	143,1	153,3	170,0	193,1
İthalat (cif) (Milyar Dolar)	207,2	198,0	214,0	236,9	261,8
Ham Petrol Fiyatı - Brent (Dolar/Varil)	52,5	43,3	50,7	53,5	55,6
Enerji İthalatı (Milyar Dolar)	37,8	27,5	32,0	37,0	41,3
Dış Ticaret Dengesi (Milyar Dolar)	-63,4	-54,9	-60,7	-66,9	-68,7
İhracat / İthalat (%)	69,4	72,3	71,6	71,8	73,7
Dış Ticaret Hacmi / GSYH (%)	48,8	47,0	48,6	49,9	51,4
Seyahat Gelirleri (Milyar Dolar)	26,6	18,6	23,5	27,0	27,7
Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)	-32,2	-31,3	-32,0	-31,7	-31,2
Cari İşlemler Denge / GSYH (%) (5)	-4,5	-4,3	-4,2	-3,9	-3,5
Altın Hariç Cari İşl. Deng/GSYH (%)	-5,0	-4,8	-4,2	-3,8	-3,5
ENFLASYON					
GSYH Deflatörü	7,5	6,6	7,2	6,4	5,9
TÜFE Yıl Sonu % Değişme (6)	8,8	7,5	6,5	5,0	5,0

Kaynak: http://www.kalkinma.gov.tr (Orta Vadeli Program)

Not: (1) Gerçekleşme tahmini, (2) Program, (3) OECD tanımlı, (4) Sabit fiyatlarla yüzde değişim, (5) Toplam tasarruf-yatırım farkı ile cari açık arasındaki fark, milli gelir hesaplamalarında ihracat ve ithalat ağırlıklı döviz kuru kullanılmasından kaynaklanmaktadır, (6) 2016-2019 dönemi rakamları Kalkınma Bakanlığı tahminidir.

EKO-BAKIŞ

İSLAM EKONOMİSİ KAPİTALİST SİSTEM İÇİN BİR EKO-SİSTEM Mİ?

İslami ekonomik sistem sermaye piyasalarından finans sektörüne, sigorta yapılanmasından sisteme likidite sağlayıcılara kadar olgunlaştırılması gereken bir bütündür.

Kapitalizmin miti tüketim ekonomisidir.
İslam ekonomisinin miti kalkınma ve tasarruf ekonomisidir.
Sistem, içindeki etkin işleyen mekanizmaları ile bir bütündür. Ekonomik sistemler reel sektör ve finans sektörü ile bir bütündür. İslami ekonomik sistem sermaye piyasalarından finans sektörüne, sigorta yapılanmasından sisteme likidite sağlayıcılara kadar olgunlaştırılması gereken bir bütündür.

İslam ekonomisi sisteminin kurgulanabilmesi için gereken ekonomik özgürlük bugünlerde ne körfez ülkelerinde ne de Türkiye de var. Hal böyle olunca Türkiye'de kapitalist sisteme kısmen yamanmış "İslam eko sistemini" uygulamaya devam edeceğiz.

İslami bankacılık faaliyetlerinin İslam ekonomisini ortaya çıkarması mümkün mü?

Etkin işleyen İslam ekonomisi düzeninin içinde İslami kurallara uygun çalışan bankacılık önemli bir ajandır. Bankacılık sektörüne başka anlamlar ve misyonlar yüklenmemelidir zira dünya da örneği de yoktur. İslami bankacılıktan İslam ekonomisi çıkmaz.

İslam ekonomisi sisteminin kurgulanabilmesi için gereken ekonomik özgürlük bugünlerde ne körfez ülkelerinde ne de Türkiye de var. Hal böyle olunca Türkiye'de kapitalist sisteme kısmen yamanmış "İslam eko sistemini" uygulamaya devam edeceğiz.

İslami ekonomisi kurumları olgunlaşmamış ülkelerde fetva tabanlı çalışan İslami bankacılık sektörü (ki bu sistematik çalışan bir kurul şeklinde de değildir Türkiye'de) sadece teknik açıdan bir işleme veya bir ürüne yönelik haram veya helal şeklinde görüş açıklamaktadır.

Fetvalar kural bazlı moral bazlı değil

Avrupa ve Amerikan standartları genellikle kural bazlı ve ilke bazlı olarak ayrışırlar. Bu standartlar denetimden muhasebeye, kanun ve yönetmeliklere kadar benzer mantıkla hazırlanmaktadırlar. Kural bazlı standartlar çok detaylıdır ve ortak bir kültürün olmadığı ortamlara işaret eder. İlke bazlı standartlar ise etkin işleyen bir sistem içinde detaylı tariflere gerek olmaksızın temel politikaları açıklar.

İslami ekonomisi kurumları olgunlaşmamış ülkelerde fetva tabanlı çalışan İslami bankacılık sektörü (ki bu sistematik çalışan bir kurul şeklinde de değildir Türkiye'de) sadece teknik açıdan bir işleme veya bir ürüne yönelik haram veya helal şeklinde görüş açıklamaktadır.

Teorik olarak yol haritası çıkaracak olursak; İslam ekonomisi kalkınmaya zemin hazırlar ardından İslam ekonomisi içinde kurumlar etkin çalışır sonrasında ise ortaya çıkan karın paylaşımı sonuçtur. Fakat kapitalist sisteme yamanmış yapıda hem birey nihai olarak ne kazanacağını bilmek istemekte hem de rekabet ortamında bankalar öngörüde bulunmak istemektedirler. Hal böyle olunca herkes neticenin peşinde. Bu da nihai olarak kar payı ve faiz karşılaştırmasını gündeme getirmektedir.

İSLAMİ BANKACILIK SADECE ÜRÜN ÇEŞİTLİLİĞİNİN GENİŞLEMESİ OLDU

İngiltere kökenli bankalar İslami bankacılık ve ürün geliştirilmesi dolayısıyla körfez ülkelerine ait fonların çekilmesi konusunda dünya da daha fazla aksiyoner bir yapıdadır. Türkiye'de İslami bankacılığın "öcü" olarak değerlendirildiği dönemlerde dahi hem müşteri hem de kurumsal ölçekte Avrupa finans sistemi içinde İslami kurallara uygun finansal enstrümanlar kullanılmaktaydı.

İngiltere kökenli bankalar İslami bankacılık ve ürün geliştirilmesi dolayısıyla körfez ülkelerine ait fonların çekilmesi konusunda dünya da daha fazla aksiyoner bir yapıdadır.

Mevcut kurumsal uygulamalar kapsamında da İngiltere kökenli olup İslami kurallara uygun hizmet veren bankalar da Sheria Supervisory Board (İslami Denetleme Kurulu) yapılanmasının bulunması, faaliyet raporlarında bağımsız denetçinin İslami kurallara uygunluk açısından görüşünün açıklanması, faaliyet raporlarında Sheria Supervisory Board görüşünün açıklanması ve AAOIFI (İslami Finansal Kuruluşlar Muhasebe ve Denetim Organizasyonu) standartlarına uyum gibi kritik konularda kurumsal uygulamalar yeterlidir.

Müslümanların parası Müslümanlara sıkılan mühimmat olmasın ...

İslami kurallara uygun finansal enstrümanlar dünyanın her neresindeyse körfez ülkelerinin fonları bu ülkelere akmakta.

İslam ekonomisi ekonomik kalkınmayı destekleyen bir sistem, reel ekonomiyi ayakta tutan önemli bir farkındalık alanı.

Müslümanların parası Müslümanlara sıkılan mühimmat olmasın ...

Muhafazakar bireylerin penceresinden bakıldığında bir ironi dumanı yükseliyor. Tırnak içinde İslami kurallara uygun finansal enstrümanlar dünyanın her neresindeyse körfez ülkelerinin fonları bu ülkelere akmakta. Bu fonlarla özellikle hem Avrupa ekonomileri hem de Avrupa şirketleri kalkınma için uygun zemini yakalamış olmaktalar.

İslam ekonomisi ekonomik kalkınmayı destekleyen bir sistem, reel ekonomiyi ayakta tutan önemli bir farkındalık alanı. Fakat Avrupa ülkelerinde değerlendirilen fonlardan elde edilen kar payı geliri haricinde İslam ülkelerine bir olumlu dışsallığı olmadığı gibi karamsar bir değerlendirmeyle İslam ülkelerinde patlayan her bombanın finansmanı yine bu fonlarla yapılmakta.

Doç. Dr. Davut Pehlivanlı

GENİŞ AÇI

BİR AVUÇ DOLAR

Kovboy filmi sevenlerin neredeyse tamamının, en gözde yönetmeni Sergio Leone, en sevdikleri aktör ise Clint Eastwood'dur. Leone'nin Dolar üçlemesi olarak adlandırılan Bir Avuç Dolar (1964), Birkaç Dolar İçin (1965) ve İyi, Kötü ve Çirkin (1966) filmlerini beğenmeyen yok gibidir.

Leone'nin Dolar üçlemesi olarak adlandırılan Bir Avuç Dolar (1964), Birkaç Dolar İçin (1965) ve İyi, Kötü ve Çirkin (1966) filmlerini beğenmeyen yok gibidir.

Bir Avuç Dolar Dönemi;

Film boyunca kahramanın adı hiç zikredilmez. Kendisine "sarışın" ya da "Amerikalı" diye seslenilir. Hikaye birbiri ile çekişen iki aile ve Amerikalı'nın bu iki aile adına çalışmasını anlatır. Tabi ücreti (DOLAR) mukabilinde. Üçlemenin bu ilk filmi bana 80'leri – 90'ları anımsatır. Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar yürütülen kur rejimleri incelendiğinde sabit kur rejimlerinin ağırlıkta olduğu görülmektedir.

Film boyunca kahramanın adı hiç zikredilmez. Kendisine "sarışın" ya da "Amerikalı" diye seslenilir. Hikaye birbiri ile çekişen iki aile ve Amerikalı'nın bu iki aile adına çalışmasını anlatır. Tabi ücreti (DOLAR) mukabilinde. Üçlemenin bu ilk filmi bana 80'leri – 90'ları anımsatır.

1 ABD doları = 26.50 TL olarak seyrederken tarihler 24 Ocak 1980 i gösterir ve alınan ekonomik tedbirler paketi kararıyla kur rejiminde değişikliğe gidilerek sürünen parite rejimine geçilir (burada sürünen kelimesini 2 manası ile anlamakta mümkün zira) 1 ABD dolarının değeri 70 TL ye yükseltilir. Uluslararası piyasalar ve para piyasaları dikkate alınarak döviz kurları 1980 yılı içerisinde 16 defa değiştirilmiştir.

1 ABD doları = 26.50 TL olarak seyrederken tarihler 24 Ocak 1980 i gösterir ve alınan ekonomik tedbirler paketi kararıyla kur rejiminde değişikliğe gidilerek sürünen parite rejimine geçilir.

1981 den itibaren ise tek kur uygulamasına geçilmiş ve döviz kurları Merkez bankası tarafından belirlenir olmuştu. 29 Aralık 1983'te yürürlüğe giren Türk

Parasını Koruma Kullanma Hakkındaki Karar ile bankaların ilan edilen kur dışında kendi kurlarını uygulayabilmesine olanak sağlanmıştır.

1988 yılında mali piyasalardaki değişiklikle döviz kurlarının piyasa koşulları altında tespit edilmesi sistemine geçilmiştir. Bu amaçla Merkez Bankası bünyesinde Döviz ve Efektif Piyasaları kurulmuştur. Tam konvertibiliteye geçiş ise 1989 yılına rastlar. Alınan kararla bankalara ve finans kuruluşlarına istedikleri kadar döviz alma ve bu dövizi yurtdışına transfer etme izin verilmiştir. Bununla birlikte dönem Körfez savaşları dönemidir ve 1991 de körfez krizinin de etkisi ile TL'nin reel olarak değer kaybettiği dönemlerdir. 1992'de kurlardaki dalgalanma önlenmiş, 1993'ün son aylarından itibaren piyasalardaki fazla TL likitidesi ve döviz talebi döviz kurları üzerinde baskı oluşturmuştu.

1988 yılında mali piyasalardaki değişiklikle döviz kurlarının piyasa koşulları altında tespit edilmesi sistemine geçilmiştir. Bu amaçla Merkez Bankası bünyesinde Döviz ve Efektif Piyasaları kurulmuştur.

İşte bu aralarda elinde bir avuç doları olanlar kıyasıya rekabette olan iki kasabanın (TL ve Dolar) arasında mekik dokumaya durumu her koşulda lehine çevirmek için aksiyonlar almaya başladılar. Dönem 1977 de Süleyman Demirel'in "70 Cente muhtaç olduk" sözünden çokta uzak olmayan dönemlerdir ve dövizdeki değer artışı zaten muhtaç olunan dövizin maliyetini daha da arttırıyordu. Sizin bu döviz artışını lehinize kullanabilmenizin en önemli yolu ihracatınızı artırmaktı. İhracatta çok da iyi olduğumuzun söylenemeyeceği dönemlerdi ta ki rahmetli Turgut Özal'ın dönemine kadar.

İşte bu aralarda elinde bir avuç doları olanlar kıyasıya rekabette olan iki kasabanın (TL ve Dolar) arasında mekik dokumaya durumu her koşulda lehine çevirmek için aksiyonlar almaya başladılar.

Özal dönemi ile artan ihracat çabası, verilen destekler, beraberinde hayali ihracat gibi sakat doğumları getirse de genel anlamda büyük düşünmeyi, dışa açılmayı ve dönemin önde gelen kavramlarından biri olan Globalleşen dünyaya entegreyi beraberinde getiriyordu. Tabi ki bu arada " Amerikalı " iki taraf arasında en çok gelip giden aktördü. Ancak filmdeki kadar masumane olmasını beklemek pembe bir hayaldi.

Özal dönemi ile artan ihracat çabası, verilen destekler, beraberinde hayali ihracat gibi sakat doğumları getirse de genel anlamda büyük düşünmeyi, dışa açılmayı ve dönemin önde gelen kavramlarından biri olan Globalleşen dünyaya entegreyi beraberinde getiriyordu.

Birkaç Dolar İçin Dönemi;

Birkaç Dolar İçin filminin konusu iki kelle avcısının başlarına ödül konan suçluları yakalamaya çalışmasıdır. Peşine düştükleri suçlunun başına konan ödül 10. 000 $ dır ancak avcılardan birinin asıl isteği para değil intikamdır. Serinin 2. Filmini de 90'ların ilk yarısı ve 2000'lerin başlarına benzetebiliriz.

Malumunuz, ülkemizde ne zaman olumlu gelişmeler olsa birdenbire türlü sorunlar ortaya çıkar. Rahmetli Özal dönemi ile başlayan ekonomik atılımlar ve liderin ferasetli, basiretli duruşu ile Türkiye bölgede öne çıkan bir ülke olmaya başlamıştı.

Öyle ki körfez savaşına girmeye niyetlenen baba Bush Türkiye ziyaretinde, Özal'ı kucaklamak için kollarını sonuna kadar açacak ve Massachusetts aksanı ile "Taarrgıt, my friend" diyecektir. Savaşa girmekteki çekincelerini ve savaşın çok uzun sürmesi halinde ülkesinde artacak tepkileri sorduğu Özal; kendisine savaşın 100 saati geçmeyeceğini, bu sürede ülkenin diğer ucuna ulaşacaklarını söyleyecektir. Nitekim savaş 100 saatten de az sürecekti. Sadece bu öngörü değil, Amerika ile müttefik olmak "1 koyup 3 almak" hatta zamanın Genel Kurmay başkanına Musul'a girmeyi önermek Özal'ın zamanının önünde bir vizyon ile hareket ettiğini anlamaya yetecekti ama sakin olunmalıydı dostum, çünkü kovboylardan birinin niyeti sadece haydut avlamak, kelle avcılığına çıkmak değildi.

Birkaç Dolar İçin filminin konusu 2 kelle avcısının başlarına ödül konan suçluları yakalamaya çalışmasıdır.

Rahmetli Özal dönemi ile başlayan ekonomik atılımlar ve liderin ferasetli, basiretli duruşu ile Türkiye bölgede öne çıkan bir ülke olmaya başlamıştı. Öyle ki körfez savaşına girmeye niyetlenen baba Bush Türkiye ziyaretinde, Özal'ı kucaklamak için kollarını sonuna kadar açacak ve Massachusetts aksanı ile "Taarrgıt, my friend" diyecektir

Nitekim Rahmetli Özal'ın birçoklarına göre sonunu getiren! 21. Yüzyılın Türklerin yüzyılı olacağı ülküsüydü. 17 Nisan' a gelindiğinde Türkiye, bugün dahi hala tartıştığımız, çok değil bundan 4 sene önce 2012 de zehirlenme şüphesi ile mezarını açtırıp otopsi yaptırdığımız 8. Cumhurbaşkanımız Turgut Özal'ı ebediyete uğurlayacaktı. Yukarıda bahsettiğimiz gibi ne zaman olumlu bir şeyler olmaya başlasa, Türkiye bulunduğu coğrafyada ve dünyada başat aktör olmaya başlasa, adeta görünmeyen bir el düğmeye basar ve bilinen bütün yöntemlerle atağa geçerlerdi.

Ne zaman olumlu bir şeyler olmaya başlasa, Türkiye bulunduğu coğrafyada ve dünyada başat aktör olmaya başlasa, adeta görünmeyen bir el düğmeye basar ve bilinen bütün yöntemlerle atağa geçerdi.

1993 yılı sadece Özal'ın ölümü ile değil yaşanan birçok hadise ile her gününün ayrı ayrı incelenmesi gereken enteresan bir yıldı. 24 Ocak Uğur Mumcu suikasti, 28 Ocak Jack Kamhi suikasti, 17 Şubat Eşref Bitlisin şüpheli bir helikopter kazası ile şehit olması, 7 Mart örgütün önde gelen isimlerinden Bedri yağan ve 4 militanın ölü olarak ele geçirilmesi, 17 Nisan Turgut Özal, 25 Mayıs 33 silahsız erin kurşuna dizilmesi, 2 Temmuz Madımak olayları … Hep beraber müşahede ettiğimiz gibi sadece bu tip olaylarla değil beraberinde küresel

ölçekli sermaye oyunları ile de üzerimize gelindi. Maksat haydudu yakalamak değil, intikam almaktı. Yine aynı yıllarda ekonomik alanda bilhassa da birkaç dolar için çeşitli aksiyonların alındığı zamanlara dönecek olursak yaşanan gelişmeler şunlardı;

1994 yılına geldiğimizde istikrar programının bir parçası olarak kur politikası enflasyonun düşürülmesinde nominal çapa olarak kullanılacaktı. Ocak ‘94 de 1 dolar = 14.538 TL

1994 yılına geldiğimizde istikrar programının bir parçası olarak kur politikası enflasyonun düşürülmesinde nominal çapa olarak kullanılacaktı. Ocak ‘94 de 1 dolar = 14.538 TL ve Merkez bankası döviz rezervi 7 Milyar $ iken Nisan ’94 e gelindiğinde (4 Nisan kararları sonrası 7 Nisan’ da) 1 dolar = 39.933 TL ve merkez bankası uluslararası rezerv 3 Milyar $ a inecekti.

1995 de IMF ile stand – by anlaşması imzalandı ve anlaşma çerçevesinde 1 Dolar ve 1.5 Alman Markı olarak tanımlanan kur sepetinin öngörülen enflasyon oranı kadar arttırılması kararlaştırılmıştı.

1996 da Merkez Bankası döviz politikasını uyguladığı para politikası ekseninde şekillendiriyor, reel döviz kurundaki dalgalanmayı en aza indirmeye çalışıyordu.

4 Nisan 1994 yeni karlılık paketi uygulamalarıyla Mayıs ayında % 400 faizli borçlanma kağıtları çıkarılacak, faiz oranları düşürülmeye çalışılacaktı. Yeterli piyasa dengeleri sağlanmadığı için bu hamle ters tepecek faizler daha da artacak, istihdam düşecek bununla beraber işsizlik artacak ve enflasyon 3 haneli rakamlara ulaşacaktı. 1995 de IMF ile stand – by anlaşması imzalandı ve anlaşma çerçevesinde 1 Dolar ve 1.5 Alman Markı olarak tanımlanan kur sepetinin öngörülen enflasyon oranı kadar arttırılması kararlaştırılmıştı.

1997 - 1998 yıllarında da aylık nominal devalüasyon oranını öngörülen enflasyon oranına paralel olacak şekilde belirlemeye devam edecekti.

1996 da Merkez Bankası döviz politikasını uyguladığı para politikası ekseninde şekillendiriyor, reel döviz kurundaki dalgalanmayı en aza indirmeye çalışıyordu ancak reel değerlendirmenin önüne geçemiyordu. 1997 - 1998 yıllarında da aylık nominal devalüasyon oranını öngörülen enflasyon oranına paralel olacak şekilde belirlemeye devam edecekti.

2000 yılına gelindiğinde IMF ile 3 yıllık bir stand – by anlaşması daha imzalanacaktı.

2000 yılına gelindiğinde IMF ile 3 yıllık bir stand – by anlaşması daha imzalanacak birkaç doları olanlar oradan oraya hareket ederken, başka hesabı olanlarda geri kalmayacaklardı. Sonuçta alınması gereken ve başına ödül konulan kelle sayısı oldukça fazlaydı.

İyi Kötü ve Çirkin Dönemi

İşte serinin en çok sevilen efsaneleşmiş son halkası. Tuco (Çirkin), üzerine ödül konulmuş bir kanun kaçağıdır. Keskin nişancı Sarışın (İyi)ile işbirliği yaparak kasabaları dolaşmaktadırlar. Tuco'yu kanun adamlarına teslim eden Sarışın, ödülü alıp Tuco'yu asılmaktan son anda kurtarmaktadır. İkisinin rast geldikleri ve ölmek üzere olan asker saklı definenin yerini iyiye söyler. İyi ve çirkin define için çabalarken, kendileri gibi definenin peşinde olan Melekgöz (Kötü) lakaplı Sentenza'yla da uğraşmalıdırlar.

İşte bu film de bize 2002 den günümüze kadar olan süreci çağrıştırıyor. İyiler malum, gerektiğinde kendilerine kurulan oyunu bozmak için değil elinde bulunan varını yoğunu (dolarını) ortaya koymayı, canını tank paletlerinin önüne takoz yapan; sen, ben, kamyonla meydana insan taşıyan çarşaflı Şerife teyzem, Kahraman Kazanlı Mustafa Bozova amcam, tankın önüne çıplak vücudu ile yatan Metin Doğan, Sabri Ünal, Ömer Halisdemir' ler.

Çirkin kim??? Ülkenin birliğine istiklaline ve istikbaline kastetmiş, yıllarca insanları takiyye ile kandırmış olanlar mı? Dolar üzerinden ülkemize oynanan oyunun farkına varmayan ya da farkında olduğu halde öyle aman aman paralara karlara da değil topu topu 250 – 300 dolarını, birkaç kuruş için oradan alıp burada bozduran mı?

Kasıtlı olarak kötülük yapanı, bütün varını yoğunu benliğini ortaya koyanı hak vermezse bile bir nebze anlayabiliyor insan. Sonuçta görevini yapıyor ama ucuz hesaplar peşinde koşanların bayalığı gerçekten "Çirkin" oluyor. Peki ya

İyi Kötü Ve Çirkin; bu film de bize 2002 den günümüze kadar olan süreci çağrıştırıyor.

İyiler malum, gerektiğinde kendilerine kurulan oyunu bozmak için değil elinde bulunan varını yoğunu (dolarını) ortaya koymayı, canını tank paletlerinin önüne takoz yapan; sen, ben, kamyonla meydana insan taşıyan çarşaflı Şerife teyzem, Kahraman Kazanlı Mustafa Bozova amcam, tankın önüne çıplak vücudu ile yatan Metin Doğan, Sabri Ünal, Ömer Halisdemir' ler.

Bosna'dan, Srebrenica' da Avrupa'nın ortasında bu soykırımı izleyenler. Bir daha dünya buna müsaade etmez artık başka bir çağda yaşıyoruz.

Şimdi karar vermenin tamda zamanı hangisi olacaksın?

kötülere ne demeli insan. Onları da biliyoruz değil mi? Hani şu “Melekgöz” lakaplı olan. Şu canım şu hani medeni olan, ortadaki.

Bosna’dan, Srebrenica’ da Avrupa’nın ortasında bu soykırımı izleyenler. Bir daha dünya buna müsaade etmez artık başka bir çağda yaşıyoruz dememizin üzerinden çokta geçmeden Irak’ta, Suriye’de, Arakan’ da dünyanın birçok yerinde en son da İslam dünyası el ise yüzüğü kabul edilen Halep’te katliama destek olan, sebebi olanlardan bahsediyorum.

Şimdi karar vermenin tamda zamanı; sen hangisi olacaksın?

İYİ ?? KÖTÜ ?? ÇİRKİN ??

UYARI NOTU

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti SPK tarafından yayımlanan tebliğ çerçevesinde, aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak bir sözleşme çerçevesinde sunulur. Burada ulaşılan sonuçlar, tercih edilen hesaplama yöntemi ve veya yorum tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi sağlıklı sonuçlar doğurmayabilir. Ayrıca burada yer alan bilgiler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir.

BİRLİK VAKFI

İSTANBUL ŞUBESİ

EKONOMİ VE FİNANS KULÜBÜ